

Landelijk gebied, Mussel-A-kanaal WZ, hoogspanningsmast 187

Toelichting

TenneT TSO B.V. en Enexis Netbeheer B.V.

Gemeente Stadskanaal
NL.IMRO.0037.BP2104-vs01
Status: Definitief

Project	Landelijk gebied, Mussel-A-kanaal WZ, hoogspanningsmast 187
Opdrachtgever	TenneT TSO B.V.
Document	Toelichting
Status	Definitief
	Gemeente Stadskanaal
	NL.IMRO.0037.BP2104-vs01
Datum	29 oktober 2021
Referentie	123728/21-016.220
Projectcode	123728
Projectleider	ing. I.J.M de Beer
Projectdirecteur	K.A. Haans MSc
Auteur(s)	M.E. Graff MSc
Gecontroleerd door	mw. E.J. Overbosch-de Graaf MSc
Goedgekeurd door	ing. I.J.M de Beer
Paraaf	

Adres

V.O.F. ACT TWB
Postbus 133
7400 AC Deventer

Het kwaliteitsmanagementsysteem is gecertificeerd op basis van ISO 9001.

Niets uit dit document mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt in enige vorm zonder voorafgaande schriftelijke toestemming, noch mag het zonder dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd, behoudens schriftelijk anders overeengekomen. Geen aansprakelijkheid wordt aanvaardt voor enigerlei schade die voortvloeit uit of verband houdt met het wijzigen van de inhoud van het geleverde document.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING 7

1.1 Aanleiding 7
1.2 Ligging plangebied 8
1.3 Vigerende bestemmingsplannen 9
1.4 Andere procedure(s) en gerelateerde projecten 10
1.5 Leeswijzer 10

2 BESCHRIJVING PLANGEBIED 11

2.1 Huidige situatie 11
2.2 Toekomstige situatie 12

3 BELEIDSKADER 17

3.1 Rijksbeleid 17
3.1.1 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) 17
3.1.2 Ladder voor duurzame verstedelijking 18
3.1.3 Nationale Omgevingsvisie 18
3.1.4 Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening 19
3.1.5 Klimaatakkoord 19
3.1.6 Elektriciteitswet 1998 20
3.1.7 Omgevingswet 21
3.2 Provinciaal beleid 21
3.2.1 Omgevingsvisie provincie Groningen 21
3.2.2 Omgevingsverordening provincie Groningen 22
3.2.3 Energiebeleid 23
3.3 Regionaal beleid 23
3.3.1 Concept-RES Groningen 23
3.3.2 Landschapsontwikkelingsplan Oldambt, Westerwolde en Veenkoloniën 24
3.4 Gemeentelijk beleid 24
3.4.1 Stadskanaal Koersvast - nait soezen, moar doun 25

4 MILIEU- EN OMGEVINGSASPECTEN 26

4.1 Vormvrije m.e.r.-beoordeling 26

4.2 Geluid 28
4.2.1 Toetsingskader 28
4.2.2 Resultaten 28
4.2.3 Conclusie 29
4.3 Bedrijven en milieuzonering 29
4.3.1 Toetsingskader 29
4.3.2 Resultaten 30
4.3.3 Conclusie 30
4.4 Trillingen 30
4.4.1 Toetsingskader 30
4.4.2 Resultaten 30
4.4.3 Conclusie 30
4.5 Luchtkwaliteit 31
4.5.1 Toetsingskader 31
4.5.2 Resultaten 31
4.5.3 Conclusie 32
4.6 Externe veiligheid 32
4.6.1 Toetsingskader 32
4.6.2 Resultaten 33
4.6.3 Conclusie 33
4.7 Magneetvelden 33
4.7.1 Toetsingskader 33
4.7.2 Resultaten 34
4.7.3 Conclusie 34
4.8 Natuur 35
4.8.1 Toetsingskader 35
4.8.2 Resultaten 36
4.8.3 Conclusie 38
4.9 Water 38
4.9.1 Toetsingskader 38
4.9.2 Resultaten 40
4.9.3 Conclusie 41
4.10 Bodem 42
4.10.1 Toetsingskader 42
4.10.2 Resultaten 42
4.10.3 Conclusie 43
4.11 Archeologie 43
4.11.1 Toetsingskader 43
4.11.2 Resultaten 44
4.11.3 Conclusie 46
4.12 Landschap en cultuurhistorie 46
4.12.1 Toetsingskader 46
4.12.2 Resultaten 47
4.12.3 Conclusie 48

4.13 Kabels en leidingen 48
4.13.1 Toetsingskader 49
4.13.2 Resultaten 49
4.13.3 Conclusie 50
4.14 Ontplofbare oorlogsresten 50
4.14.1 Toetsingskader 50
4.14.2 Resultaten 50
4.14.3 Conclusie 50

5 JURIDISCHE PLANBESCHRIJVING 51

5.1 Algemeen 51
5.1.1 Wat is een bestemmingsplan? 51
5.1.2 Over bestemmen en aanduiden 51
5.1.3 Hoofdstukopbouw van de regels 52
5.2 Dit bestemmingsplan 52
5.3 Toelichting op de regels 52
5.3.1 Inleidende regels 52
5.3.2 Bestemmingsregels 53
5.3.3 Algemene regels 54
5.3.4 Overgangs- en slotregels 55

6 UITVOERBAARHEID 56

6.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 56
6.1.1 Belanghebbende overheden 56
6.1.2 Participatie omwonenden en grondeigenaren 56
6.1.3 Communicatie 57
6.2 Economische uitvoerbaarheid 59
6.2.1 Kosten 59
6.2.2 Zakelijk recht 59
6.2.3 Grondexploitatie 60
6.2.4 Planschade 60
6.3 Handhaafbaarheid 61

7 PROCEDURE 62

7.1 Inleiding 62
7.2 Ontwerpfase 62
7.2.1 Vooroverleg 62
7.2.2 Zienswijzen op het ontwerpbestemmingsplan 62
7.3 Vaststellingsfase 62
7.4 Beroepsfase 63

Laatste pagina 63

Bijlage(n)

		Aantal pagina's
I	Aanmeldingsnotitie vormvrije m.e.r.-beoordeling	274
II	Natuurtoets	29
III	Ecologisch soortenonderzoek	13
IV	Voortoets	28
V	Watertoets	22
VI	Historisch vooronderzoek bodem	59
VII	Verkennend (water)bodemonderzoek	1822
VIII	Aanvullend historisch vooronderzoek en verkennend (water)bodemonderzoek inclusief asbest	1836
IX	Archeologisch vooronderzoek	41
X	Inventariserend archeologisch veldonderzoek	39
XI	Aanvullend inventariserend archeologisch veldonderzoek	56
XII	Vooronderzoek ontplofbare oorlogsresten	55

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding

TenneT en Enexis zijn als respectievelijk landelijke netbeheerder van het hoogspanningsnet en regionale netbeheerder van het middenspanningsnet in Noordoost-Nederland verantwoordelijk voor de leveringszekerheid van elektriciteit. Om die nu en in de toekomst te kunnen garanderen, zijn aanpassingen en uitbreidingen van het hoogspanningsnet noodzakelijk. TenneT werkt samen met regionale netbeheerders zoals Enexis, aan het versterken van het elektriciteitsnet in Drenthe en Groningen. Dat is nodig om de energietransitie mogelijk te maken en het sterk stijgende aanbod van duurzame elektriciteitsproductie, zoals zonne- en windenergie op het netwerk te kunnen aansluiten en op termijn ook te kunnen voldoen aan de verwachte groei van de vraag naar elektriciteit. De versterking van het netwerk vindt onder meer plaats door nieuwe hoogspanningsstations te bouwen en bestaande hoogspanningsstations uit te breiden. De verschillende deelprojecten vallen onder de 'Netversterking Noordoost Nederland' (NNON). De geplande uitbreidingen en nieuwbouw zijn in de onderstaande afbeelding schematisch weergegeven.

Afbeelding 1.1 Geplande uitbreidingen in Noordoost Nederland van TenneT en Enexis

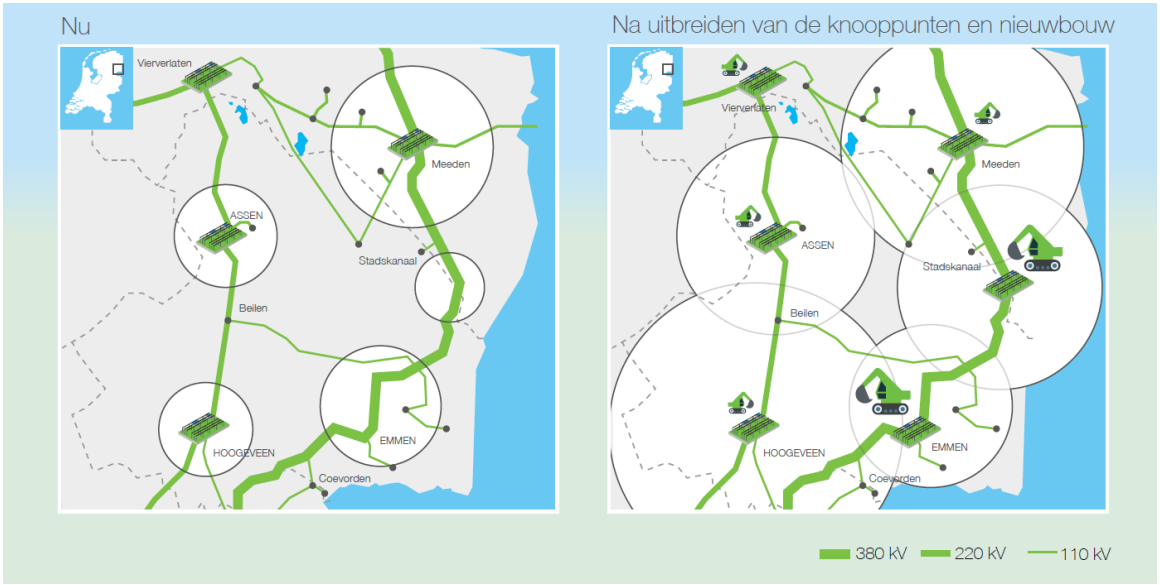

Op basis hiervan heeft TenneT besloten om in de gemeente Westerwolde het nieuwe 380/110/20kV-hoogspanningsstation ‘Musselkanaal’ te realiseren in het zuiden van de provincie Groningen. Het hoogspanningsstation is voorzien, nabij de grens met de gemeente Stadskanaal. Het hoogspanningsstation zelf en een deel van de verbindingen om het hoogspanningsstation aan te sluiten valt binnen de gemeente Westerwolde. De rest van de benodigde verbindingen om het hoogspanningsstation aan te sluiten valt binnen de gemeente Stadskanaal.

Dit bestemmingsplan heeft betrekking op de ontwikkeling in de gemeente Stadskanaal en voorziet in de volgende ontwikkelingen (zie ook afbeelding 1.2):

- aanpassing van bovengrondse 380kV-lijnverbinding vanaf gemeentegrens (in de richting van nieuw hoogspanningsstation Musselkanaal) richting mast 187 van de huidige bovengrondse 110/380kV-lijnverbinding Meeden-Zwolle. Enkel de verbreding van de contour van deze lijn ter hoogte van de gemeentegrens is onderdeel van voorliggend plan;
- realisatie van ondergrondse 110kV-kabelverbinding vanaf gemeentegrens (in de richting van nieuw hoogspanningsstation Musselkanaal) tot aan mast 187 van de huidige bovengrondse 110/380kV-lijnverbinding Meeden-Zwolle;
- realisatie van opstijgpunt (bij mast 187 van de huidige 110/380kV-lijnverbinding Meeden-Zwolle) voor de aansluiting van de ondergrondse 110kV-kabelverbinding op de bovengrondse 110/380kV-lijnverbinding Meeden-Zwolle;
- kabelstroken voor de toekomstige realisatie van de ontsluiting van het middenspanningsnet van de regionale netbeheerder Enexis.

Locatieafweging

Om de grote hoeveelheid duurzaam opgewekte energie in Noordoost-Nederland te kunnen afvoeren op het hoogspanningsnet, is het nodig het 110kV-net te splitsen in deelnetten (load pockets). Door de realisatie van deelnetten wordt het 110kV-net niet langer gebruikt voor elektriciteitstransport tussen afzonderlijke netdelen. Dat transport verloopt dan via het hoogspanningsnet op de hogere spanningsniveaus (220 en 380kV). Deze netstructuur vereist extra koppelpunten tussen het 110kV-net en het 220- en 380kV-net. Eén van de te realiseren deelnetten in Noordoost-Nederland bedient grofweg de gemeenten Westerwolde, Stadskanaal en het oosten van Borger-Odoorn. Bij het zoeken naar geschikte locaties voor het koppelpunt voor dit deelnet (het nieuwe 380/110kV-station) is gestreefd naar een locatie van circa 10 hectare die onder de bestaande 380/110kV-lijn Zwolle-Meeden ligt, zodat er geen nieuwe hoogspanningsverbindingen aangelegd hoeven te worden. Enerzijds om het ruimtebeslag te limiteren, anderzijds om de visuele impact op de omgeving en het landschap te beperken. 380kV-verbindingen worden namelijk in beginsel bovengronds aangelegd. In de gemeenten Westerwolde, Stadskanaal en Borger-Odoorn is bedrijventerrein Zuid-Groningen de enige beschikbare locatie direct onder de bestaande 380/110kV-lijn waar al bedrijfsbebouwing is toegestaan in het bestemmingsplan. Daardoor is de impact op de omgeving zo laag mogelijk en sluit de huidige bestemming zoveel mogelijk aan bij de aanleg van een hoogspanningsstation.

1.2 Ligging plangebied

Het project waarvoor voorliggend bestemmingsplan is opgesteld ligt in de gemeenten Stadskanaal en Westerwolde, in het zuidoosten van de provincie Groningen. afbeelding 1.2 laat de ligging zien van het project in het zuidoosten van de gemeente Stadskanaal. Het hoogspanningsstation is voorzien op het bedrijventerrein Zuid-Groningen in de gemeente Westerwolde en maakt dus geen deel uit van het bestemmingsplan voor de gemeente Stadskanaal.

Het project ligt op de grens van de gemeenten Stadskanaal en Westerwolde, in de buurt van de woonkern Musselkanaal. Er loopt één belangrijke verkeersas langs de westzijde van het plangebied: de provinciale weg N366 die vanaf Veendam naar de Duitse grens bij Ter Apel loopt en in noord-zuidrichting langs het plangebied loopt. De bestaande bovengrondse 380/110kV-lijnverbinding Meeden-Zwolle kruist het Mussel-Aa-kanaal.

Het grondgebruik rondom het project is overwegend agrarisch, met uitzondering van een klein stukje natuur (buiten NNN) in de kruising van het Mussel-Aa-kanaal met de N366 ten westen van de bovengrondse hoogspanningslijn Meeden-Zwolle, de N366 direct ten westen van het plangebied, het Mussel-Aa-kanaal, de Mussel-Aa net ten noorden van het plangebied en de huidige bovengrondse 380/110kV-lijnverbinding Meeden-Zwolle.

Afbeelding 1.2 Verschillende projectonderdelen ten opzichte van de omgeving

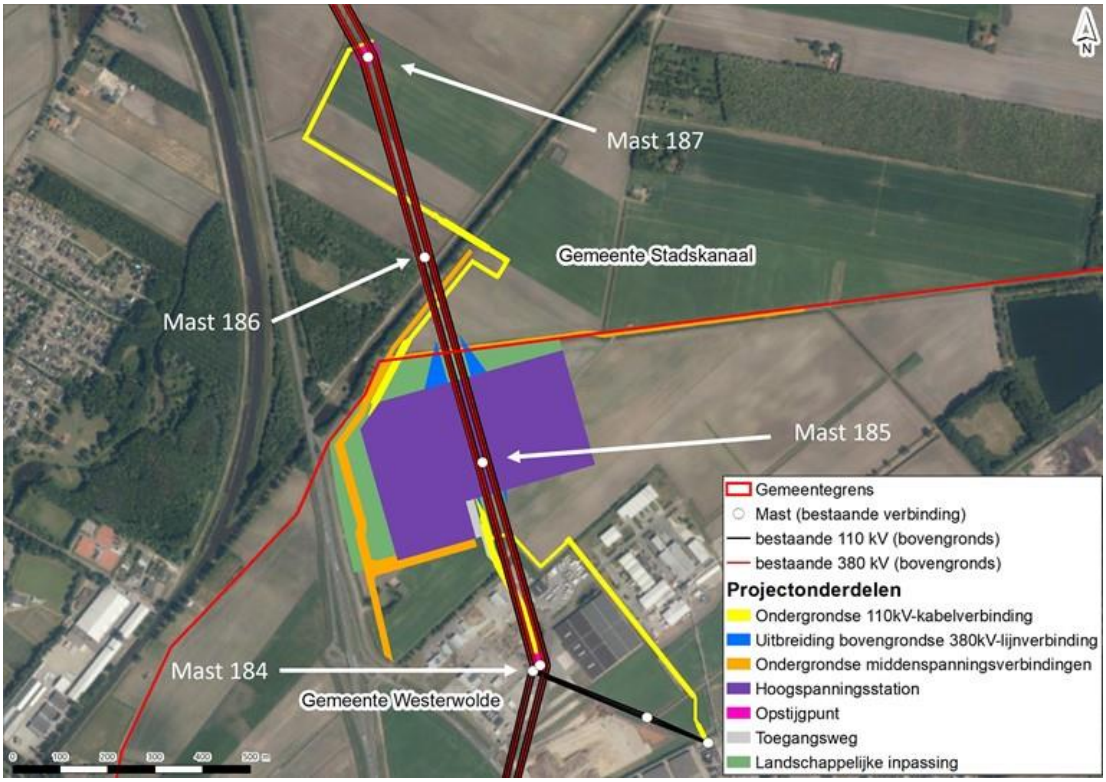

1.3 Vigerende bestemmingsplannen

In de huidige situatie gelden de volgende bestemmingsplannen en inpassingsplan voor het deel van het project dat in de gemeente Stadskanaal ligt (zie tabel 1.1):

Tabel 1.1 Vigerende bestemmingsplannen ter plaatse van het plangebied

Naam plan	IMRO-code	Datum vaststelling	Vastgesteld door	Bestemmingen/ gebiedsaanduidingen
Landelijk gebied	NL.IMRO.00370000BP0701	23-03-2009	Gemeente Stadskanaal	- Natuur-2 - Water - Agrarisch - Leidinghoogspanningsverbinding - Geluidszone-Industrielawaai
Bedrijvenpark Zuid Groningen, Geluidszonering	NL.IMRO.0037.BP1503-vs01	03-02-2020	Gemeente Stadskanaal	Geluidzone-Industrie
Agrarische bouwpercelen	NL.IMRO.9920.IPagrarischebouwpc-VA01	31-01-2018	Provincie Groningen	n.v.t.

De voorgenomen ondergrondse 110kV-kabelverbinding, de voorgenomen kleine verbreding in het tracé van de 380kV-lijnverbinding en het voorgenomen opstijgpunt zijn niet opgenomen in de vigerende bestemmingsplannen. Derhalve wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld.

1.4 Andere procedure(s) en gerelateerde projecten

In 2016 is het voorontwerpbestemmingsplan Bedrijvenpark Zuid Groningen 2014 gepubliceerd. Dit bestemmingsplan is echter nooit verder in procedure gebracht. Publicatie van een voorontwerp is niet voorgeschreven in de Wro en maakt geen onderdeel uit van de officiële procedure. Het bestemmingsplan heeft daarom geen status. In de omgeving van de voorgenomen ontwikkeling zijn geen verdere projecten bekend die mogelijk van invloed zijn op de realisatie. Naast de bestemmingsplanprocedures zijn geen andere procedures van toepassing.

1.5 Leeswijzer

De toelichting bij voorliggend bestemmingsplan bestaat uit 7 hoofdstukken. Na dit eerste inleidende hoofdstuk wordt in hoofdstuk 2 een beschrijving gegeven van het plangebied. In hoofdstuk 3 wordt het beleidskader beschreven dat van toepassing is op de planlocatie. Hoofdstuk 4 onderbouwt de effecten van de voorgenomen ontwikkeling op de omgevingsaspecten. In hoofdstuk 5 worden de planregels nader toegelicht. Vervolgens worden in hoofdstuk 6 en 7 de uitvoerbaarheid respectievelijk de bestemmingsplanprocedure beschreven.

2

BESCHRIJVING PLANGEBIED

In dit hoofdstuk wordt het plangebied beschreven. Allereerst wordt ingegaan op de huidige situatie en vervolgens wordt ingegaan op de planbeschrijving.

2.1 Huidige situatie

De voorgenomen ontwikkeling ziet onder andere op de noordelijke verbreding van de 380kV-lijnverbinding rond de gemeentegrens en de ondergrondse 110kV-kabelverbinding vanaf hoogspanningsstation Musselkanaal tot aan mast 187 en het opstijgpunt bij mast 187 gedeeltelijk in de gemeente Stadskanaal. Ook de kabelstroken voor de toekomstige middenspanningsverbindingen liggen gedeeltelijk in de gemeente Stadskanaal. Afbeelding 2.1 geeft het ruimtegebruik in het plangebied weer (inclusief de bestaande 380kV-lijnverbinding; enkel de verbreding is onderdeel van dit bestemmingsplan) in de huidige situatie. In de huidige situatie is het ruimtegebruik in dit gedeelte van het plangebied voornamelijk agrarisch. Het tracé voor de ondergrondse 110kV-verbing kruist daarnaast het Mussel-Aa-Kanaal en de wegen aan weerszijden hiervan. In noord-zuidrichting loopt door het plangebied tevens de gecombineerde bovengrondse 110/380kV-lijnverbinding Zwolle-Meeden.

Afbeelding 2.1 Planvoornemen ten opzichte van het ruimtegebruik in de huidige situatie (inclusief bestaande 380/110kV-lijnverbinding)

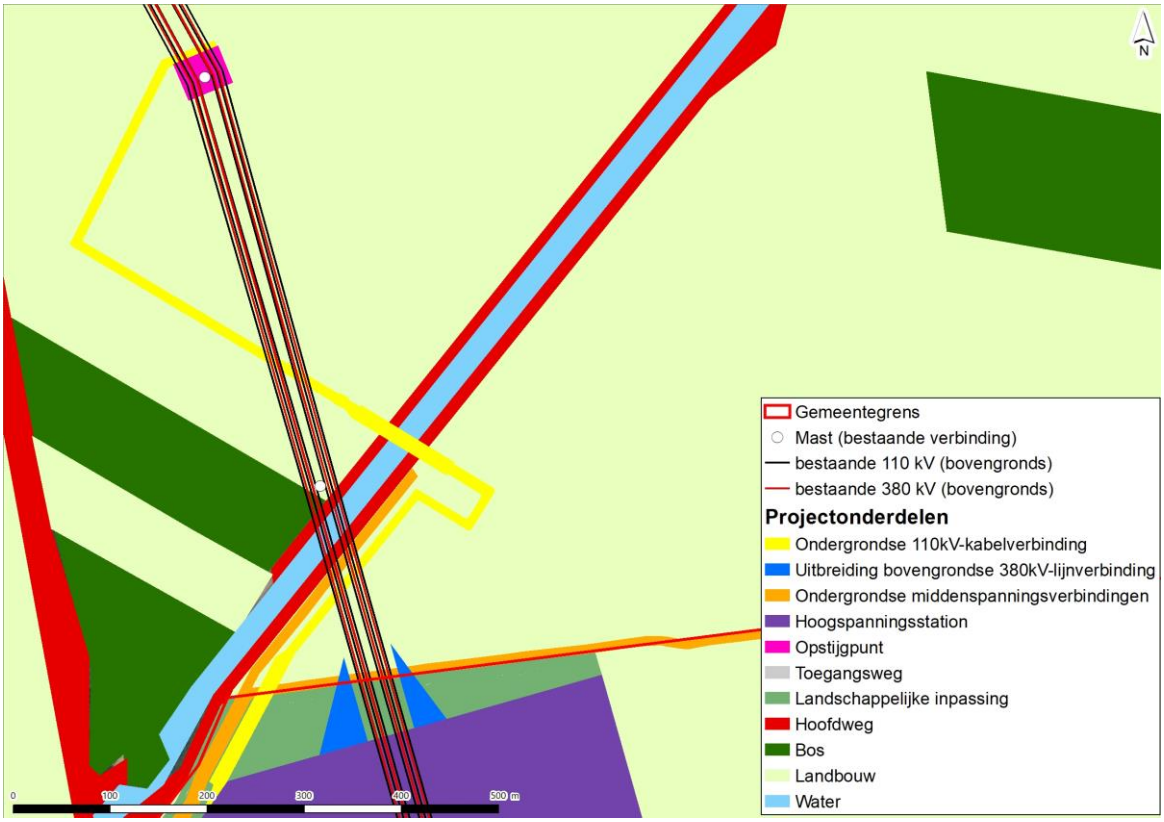

2.2 Toekomstige situatie

Op afbeelding 2.6 is de toekomstige situatie in het plangebied te zien. De verschillende onderdelen van het project in de toekomstige situatie worden hieronder toegelicht:

Ondergrondse 110kV-kabelverbinding

Tussen mast 187 en de grens met gemeente Westerwolde wordt een ondergrondse 110kV-kabelverbinding gerealiseerd. Omdat deze verbinding ondergronds wordt gerealiseerd kan hier de huidige functie van de gronden in de toekomst behouden blijven (met uitzondering van de aansluitlocatie door middel van het opstijgpunt ter hoogte van mast 187). Tijdens de aanlegfase zal de functie van de agrarische gronden tijdelijk worden beperkt.

Afbeelding 2.2 Ondergrondse 110kV-kabelverbinding

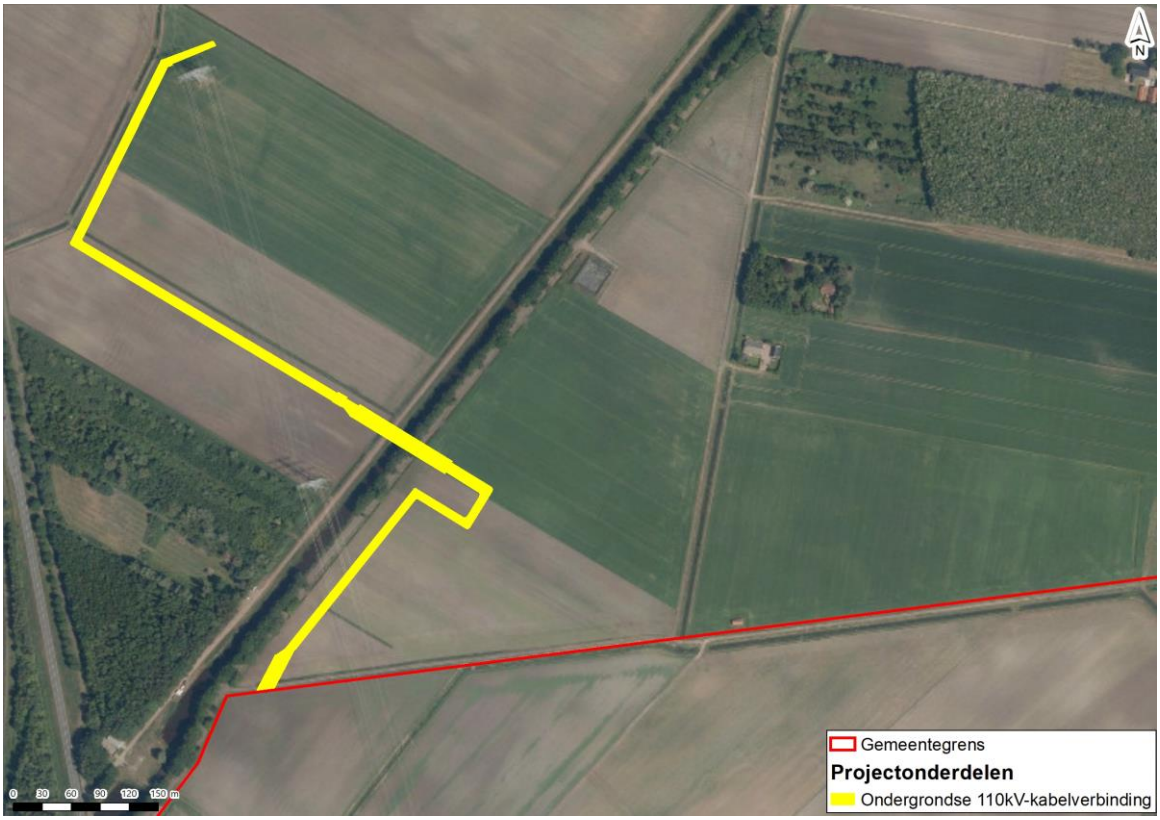

Bovengrondse 380kV-lijnverbinding

Om de aansluiting van de 380kV-verbinding op het nieuwe hoogspanningsstation in de gemeente Westerwolde mogelijk te maken wordt de contour van de bestaande bovengrondse 380/110kV-lijnverbinding Meeden-Zwolle rondom de grens met gemeente Westerwolde iets verbreed. Daarnaast wordt de bestaande bovengrondse 380/110kV-lijnverbinding Meeden-Zwolle als onderdeel van de voorgenomen ontwikkeling gereconstrueerd als bovengrondse 380kV-lijnverbinding. Hierbij wordt de 110kV-lijnverbinding uit de masten verwijderd en ondergronds gebracht. Het verwijderen en reconstrueren van respectievelijk de 110 en 380kV-lijnverbinding is reeds mogelijk binnen het vigerende bestemmingsplan en vormt derhalve geen onderdeel van voorliggend bestemmingsplan. Het huidige grondgebruik ter plaatse van de verbrede contour kan grotendeels ongewijzigd blijven en wordt slechts enigszins beperkt door de regels bij dit bestemmingsplan. Tijdens de aanlegfase kan de functie van de gronden lokaal tijdelijk worden beperkt.

Afbeelding 2.3 Bovengrondse 380kV-lijnverbinding (enkel de verbreding (blauw) binnen de gemeente Stadskanaal vormt onderdeel van voorliggend bestemmingsplan)

Opstijgpunt mast 187

Ter hoogte van mast 187 wordt een opstijgpunt gerealiseerd (met een oppervlakte van circa 30 x 30 meter), waar de ondergrondse 110kV-kabelverbinding vanaf het hoogspanningsstation wordt aangesloten op de bovengrondse 380/110kV-lijnverbinding Meeden-Zwolle. De locatie van het opstijgpunt wordt als zodanig bestemd, waardoor het gebruik in de toekomst wijzigt van agrarisch naar opstijgpunt. Ook wordt ter plaatse van het opstijgpunt een dubbelbestemming opgenomen voor de bestaande bovengrondse 380kV-verbinding.

Afbeelding 2.4 Opstijgpunt mast 187

Ondergrondse 20kV-middenspanningsverbinding

Vanaf de grens met gemeente Westerwolde worden in noordelijke en noordoostelijke richting twee kabelstroken bestemd voor de aanleg van toekomstige middenspanningskabels. Omdat deze verbindingen ondergronds worden gerealiseerd kan hier de huidige functie van de gronden in de toekomst behouden blijven. Tijdens de aanlegfase zal de functie van de agrarische gronden tijdelijk worden beperkt.

Afbeelding 2.5 Ondergrondse 20kV-middenspanningsverbindingen

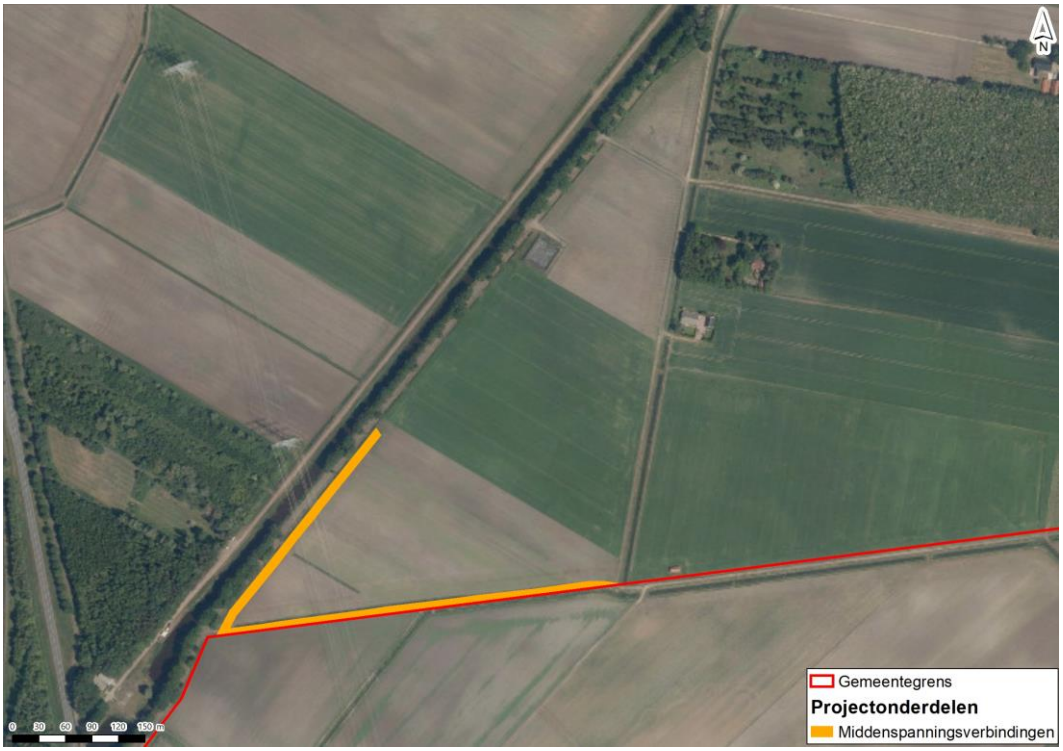

Onderstaande afbeelding laat alle onderdelen van de toekomstige situatie zien.

Afbeelding 2.6 Toekomstige situatie

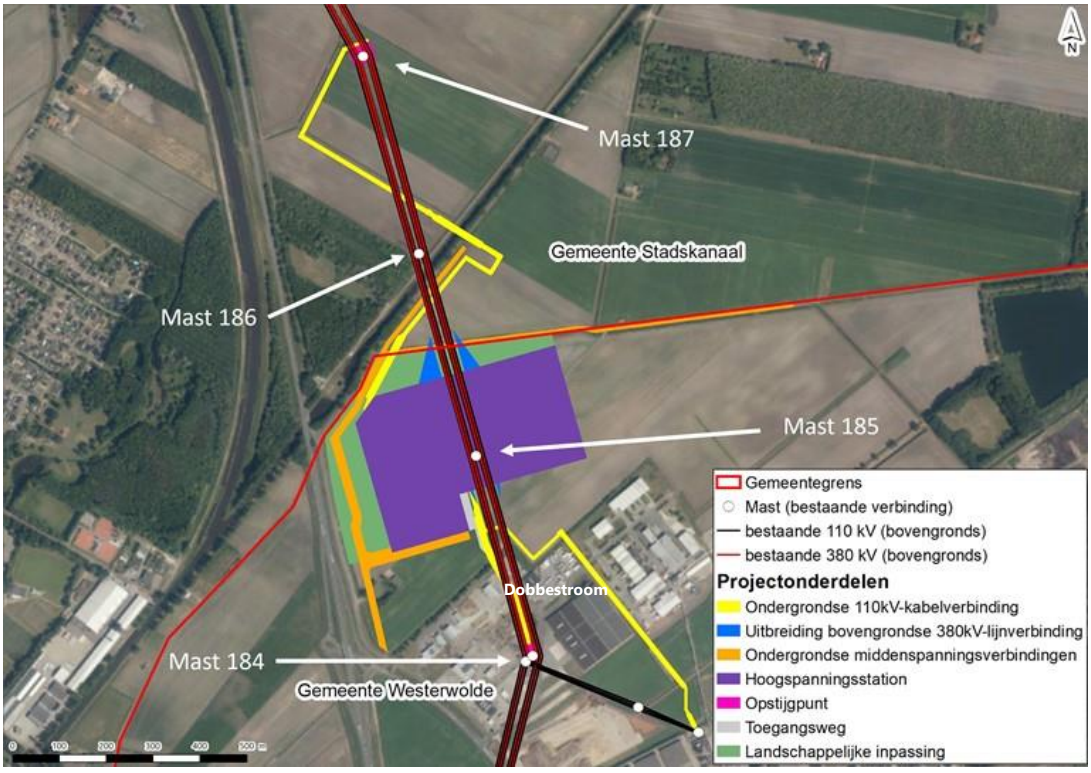

3

BELEIDSKADER

In dit hoofdstuk wordt het voor onderhavig plan relevante ruimtelijk beleid beschreven. Aangegeven wordt wat de relatie is tussen het plan en het beleid en getoetst wordt of het plan in overeenstemming is met het geldende beleid.

3.1 Rijksbeleid

3.1.1 Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening bevestigt in juridische zin de kaderstellende uitspraken uit de SVIR ten aanzien van de dertien daarin genoemde nationale belangen. Door de nationale belangen vooraf in bestemmingsplannen te borgen, wordt met het Barro bijgedragen aan de versnelling van de besluitvorming bij ruimtelijke ontwikkelingen en vermindering van de bestuurlijke drukte.

In 2012 is een aantal onderwerpen toegevoegd aan het Barro, waaronder het onderwerp elektriciteitsvoorziening. Wat betreft de elektriciteitsvoorziening zijn bestaande hoogspanningsverbindingen opgenomen. Voor dit onderwerp is bepaald dat deze regels alleen gelden voor hoogspanningsverbindingen met een spanning van ten minste 220 kV. Deze verbindingen worden benoemd in het Barro. Ook de 380kV-verbinding Meeden-Zwolle, die door het plangebied loopt wordt hierin genoemd. Voor deze verbindingen geldt:

1 een bestemmingsplan dat betrekking heeft op een hoogspanningsverbinding (als bedoeld in het Barro) bevat het tracé van die hoogspanningsverbinding en laat het gebruik als hoogspanningsverbinding toe;
2 een bestemmingsplan wijst geen ander tracé van de hoogspanningsverbinding aan;
3 in afwijking van het tweede lid kan, na schriftelijk advies van de beheerder van het hoogspanningsnet, een ander tracé van de hoogspanningsverbinding worden aangewezen, mits de hoogspanningsverbinding als zodanig in het bestemmingsplan wordt gehandhaafd, het bestemmingsplan het gebruik van dat gewijzigde tracé toelaat en het tracé aansluit op het tracé van de hoogspanningsverbinding in de naastliggende bestemmingsplannen.

Daarnaast kan het voorkomen dat een ruimtelijk plan conflicteert met belangen uit het Barro. Zo is de voorgenomen ontwikkeling gelegen in een laagvliegroute voor jacht- en transportvliegtuigen. Bij de herziening van een bestemmingsplan dat betrekking heeft op een laagvliegroute voor jacht- en transportvliegtuigen mogen geen bestemmingen worden opgenomen die het oprichten van bouwwerken met een hoogte van meer dan 40 meter (vanaf maaiveld) mogelijk maken.

Conclusie
Voorliggend plan neemt het bestaande tracé van de gecombineerde bovengrondse 380/110kV-lijnverbinding Meeden-Zwolle voor een groot gedeelte over. Alleen ter plaatse van het hoogspanningsstation vinden er kleinschalige aanpassingen van dit tracé plaats, hetgeen enkel leidt tot een minieme verbreding van de contour van de bestaande 380/110kV-verbinding Zwolle-Meeden. Deze bestemmingsplanwijziging vindt plaats op initiatief van TenneT TSO. TenneT TSO is beheerder van het hoogspanningsnet en met schriftelijk advies van TenneT zijn wijzigingen mogelijk aan het hoogspanningstracé. Het project waarvoor dit bestemmingsplan wordt opgesteld vindt plaats in de gemeenten Westerwolde en Stadskanaal.

Daarbij wordt erop gelet dat het toekomstige tracé goed aansluit op het bestaande tracé in de geldende bestemmingsplannen. Hiermee voldoet dit bestemmingsplan aan de eisen die in het Barro gesteld worden aan bestemmingsplannen voor hoogspanningsverbindingen van 220kV en hoger.

Het voorliggende plan bevat daarnaast geen bestemmingen die het oprichten van bouwwerken met een hoogte van meer dan 40 meter (vanaf maaiveld) mogelijk maken. Het plan voldoet daarmee aan de eisen die in het Barro gesteld worden met betrekking tot laagvliegroutes voor jacht- en transportvliegtuigen. Eventuele wijzigingen aan bestaande masten en lijnen die onderdeel zijn van het voornemen zijn al mogelijk op basis van de vigerende plannen en maken derhalve geen onderdeel uit van voorliggend bestemmingsplan.

3.1.2 Ladder voor duurzame verstedelijking

De ladder voor duurzame verstedelijking is een instrument voor efficiënt ruimtegebruik. Op 1 juli 2017 is het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) gewijzigd, waarbij een nieuwe laddersystematiek geldt. Deze regeling staat beschreven in artikel 3.1.6 Bro. Het bevoegd gezag moet voldoen aan een motiveringsvereiste als nieuwe stedelijke ontwikkelingen planologisch mogelijk worden gemaakt via een bestemmingsplan, uitwerkings- of wijzigingsplan, of een omgevingsvergunning. Zo bevat een dergelijk plan een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling, en, indien het plan een ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in de behoefte kan worden voorzien.

De laddertoets moet worden uitgevoerd wanneer sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Een stedelijke ontwikkeling is in het Bro gedefinieerd als een ‘ruimtelijke ontwikkeling van een bedrijventerrein of zeehaventerrein, of van kantoren, detailhandel, woningbouwlocaties of andere stedelijke voorzieningen’. Of er sprake is van een stedelijke ontwikkeling wordt bepaald door de aard en omvang van de ontwikkeling in relatie tot de omgeving. Mede aan de hand van jurisprudentie is duidelijk welke ontwikkelingen al dan niet worden aangemerkt als (nieuwe) stedelijke ontwikkeling.

Conclusie
Dit bestemmingsplan maakt de realisatie van een ondergrondse 110kV-kabelverbinding, de verbreding van een bovengrondse 380kV-lijnverbinding, een opstijgpunt en middenspanningsverbindingen mogelijk. Jurisprudentie (RvS 24 februari 2016, ECLI:NL:RVS:2016:465) heeft aangetoond dat hoogspanningslijnen inclusief koppelpunten en stations, niet als nieuwe stedelijke ontwikkeling worden beschouwd. Een toetsing aan de ladder voor duurzame verstedelijking kan daarom achterwege blijven.

3.1.3 Nationale Omgevingsvisie

Op 11 september 2020 is de Nationale Omgevingsvisie officieel vastgesteld. De NOVI komt voort uit de Omgevingswet die naar verwachting op 1 juli 2022 in werking treedt en die het Rijk verplicht tot een strategische visie op de fysieke leefomgeving. In de NOVI geeft de Rijksoverheid een langetermijnvisie op de ruimtelijke inrichting en de kwaliteit van de leefomgeving in Nederland. De NOVI richt zich op vier prioriteiten:
- ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
- duurzaam economisch groeipotentieel;
- sterke en gezonde steden en regio’s;
- toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

Uitgangspunten in de aanpak van de NOVI zijn het maken van slimme combinaties van functies, de kenmerken en identiteit van het gebied centraal stellen en het niet uitstellen of doorschuiven van beslissingen. De overheid streeft in de NOVI naar een geïntegreerde en gebiedsgerichte aanpak waarin samenwerking tussen overheden onderling en tussen overheden, maatschappelijke organisaties en burgers cruciaal is.

De NOVI benoemt 21 nationale belangen en opgaven waarop de nationale overheid zich in de NOVI richt. Eén van deze belangen is het 'realiseren van een betrouwbare, betaalbare en veilige energievoorziening, die in 2050 CO_2-arm is, en de daarbij benodigde hoofdinfrastructuur. Hoogspanningsverbindingen vanaf 110kV behoren tot het landelijk hoogspanningsnet en zijn onderdeel van dit nationale belang.

Conclusie
De voorgenomen ontwikkeling past binnen de ambities van de NOVI, omdat het plan op integrale wijze een kwalitatief hoogwaardige bijdrage levert aan het verbeteren van de energie-infrastructuur en energiezekerheid biedt. Daarmee sluit het aan bij het nationale belang 'realiseren van een betrouwbare, betaalbare en veilige energievoorziening, die in 2050 CO_2-arm is.

3.1.4 Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening

In het Derde Structuurschema Elektriciteitsvoorziening (SEV III) legt het kabinet ruimtereserveringen vast voor vestigingsplaatsen voor elektriciteitsopwekking en hoogspanningsverbindingen. Het SEV III heeft de status van nationale structuurvisie. Dit betekent dat het SEV III bindend is voor de Rijksoverheid zelf en richtinggevend, maar niet bindend, voor lagere overheden. In het SEV III worden de locaties aangewezen voor elektriciteitsproductie met een vermogen van 500 megawatt en hoger en voor nieuwe hoogspanningsvoorzieningen van 220 kV en hoger. In het SEV III worden transformatorstations (ook wel hoogspanningsstations genoemd) gerekend onder hoogspanningsverbindingen. De noodzakelijke schakel- en/of hoogspanningsstations voor verbindingen opgenomen in het SEV III kunnen worden aangelegd. De opgenomen verbindingen in het SEV III hebben een globaal karakter. Dit betekent dat het exacte tracé van de verbindingen conform de daarvoor geldende procedures wordt bepaald.

Conclusie
De bovengrondse 380 kV-lijnverbinding Meeden-Zwolle is opgenomen in het SEV III. Voorliggend plan is onderdeel van een voornemen waarbij een hoogspanningsstation gerealiseerd wordt (in de gemeente Westerwolde) dat moet worden aangesloten op deze bestaande verbinding. Daarvoor voorziet voorliggend plan onder andere in kleinschalige aanpassingen van de bovengrondse 380kV-lijnverbinding Meeden-Zwolle. Derhalve valt deze ontwikkeling onder het SEV III. Het voornemen voorziet niet in een afwijking van de globale ruimtereservering van het SEV III en noodzakelijke hoogspanningsstations bij de verbindingen in het SEV III zijn mogelijk. Daarom vormt het SEV III geen belemmering ten aanzien van dit plan.

3.1.5 Klimaatakkoord

Op 28 juni 2019 is het Klimaatakkoord gepresenteerd. Het centrale doel is het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen in Nederland met 49 % in 2030 ten opzichte van 1990. Het akkoord is opgesteld door het Klimaatberaad waarin voorzitters van de sectortafels en maatschappelijke organisaties, medeoverheden en niet-gouvernementele organisaties vertegenwoordigd zijn en bevat meer dan 600 afspraken om de doelstellingen te bereiken. Ook de nog lopende afspraken uit het Energieakkoord voor duurzame groei zijn integraal opgenomen in het Klimaatakkoord. Inmiddels is het Klimaatakkoord door een breed scala aan bedrijven en (branche)organisaties ondertekend. De afspraken in het Klimaatakkoord zijn opgesplitst in vijf pijlers (zie tabel 3.1).

Tabel 3.1 Pijlers en ambities van het Klimaatakkoord

Pijler	Ambitie
Gebouwde omgeving	3,4 Mton minder CO2 uitstoten dan in het referentiejaar door toenemend gebruik duurzame warmte en verbeterde isolatie
Mobiliteit	stimuleren elektrisch personenvervoer; inzetten op duurzame energiedragers; verduurzaming logistiek; verduurzaming personenmobiliteit

Pijler	Ambitie
Industrie	59 % minder CO2 uitstoten dan in 1990 door systeemveranderingen op het gebied van energie en grondstoffengebruik
Landbouw en landgebruik	3,5 Mton minder CO2 uitstoten bovenop eerdere afspraken, met name in de veehouderij en glastuinbouw. Overige maatregelen hebben betrekking op veenweidegebieden, landbouwbodems en vollegrondsteelt, bomen, bos en natuur en voedselverspilling, reststromen en biomassa
Elektriciteit	84 TWh opwekking van hernieuwbare elektriciteit, onderverdeeld in 49 TWh Wind op zee en 35 TWh hernieuwbaar op land (>15 kW)

Conclusie
De voorgenomen ontwikkeling betreft onder andere het verbreden van een bovengrondse 380kV-lijnverbinding en het realiseren van een ondergrondse 110kV-kabelverbinding en kabelstroken voor ondergrondse middenspanningsverbindingen. Deze netaanpassing is nodig om de transportcapaciteit te verhogen en aan de groeiende vraag naar en aanbod van elektriciteit te kunnen voldoen.
Dit is het gevolg van een toename in elektriciteitsverbruik en de toegenomen opwekking van duurzame energie. De voorgenomen ontwikkeling in het plangebied houdt op deze manier verband met in ieder geval drie pijlers. Elektrisch rijden uit de pijler 'Mobiliteit' en duurzame verwarming van woningen uit de pijler 'Gebouwde omgeving' leiden tot extra elektriciteitsverbruik. Verder wordt er in de pijler 'Elektriciteit' gesproken over toenemende opwekking van hernieuwbare energie. Dit zal in grote mate decentraal worden ingevoerd op het hoogspanningsnet waardoor op veel plaatsen een grotere transportcapaciteit van het net noodzakelijk is. Dit plan sluit goed aan bij het Klimaatakkoord.

3.1.6 Elektriciteitswet 1998

De Elektriciteitswet 1998 stelt gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en heeft betrekking op de productie, het transport en de levering van elektriciteit. De mogelijkheden voor opwekking, levering en in- en uitvoer van elektriciteit en voor het gebruik van leidinggebonden elektriciteitswerken zijn hierin opgenomen, met inachtneming van het belang van het betrouwbaar, duurzaam, doelmatig en milieuhygiënisch verantwoord functioneren van de elektriciteitsvoorziening. Voortkomend uit de Elektriciteitswet is de Netcode vastgesteld, waarin de voorwaarden voor de gedragingen van netbeheerders en afnemers staan. Op grond van de Netcode en de Elektriciteitswet 1998 is TenneT verantwoordelijk voor een veilig, betrouwbaar en doelmatig hoogspanningsnet in Nederland. Op basis van de Elektriciteitswet 1998 moet Enexis daarnaast onder andere de door haar beheerde netten in stand houden en aansluitingen aanbieden en realiseren voor degenen die daarom verzoeken.

Rijkscoördinatieregeling
De rijksoverheid kan bij projecten van nationaal belang de besluitvorming coördineren. Projecten op het gebied van energie-infrastructuur die van nationaal belang zijn, worden op grond van de Elektriciteitswet 1998 gecoördineerd door de minister van Economische Zaken en Klimaat. In de rijkscoördinatieregeling (RCR) worden de verschillende besluiten (vergunningen en ontheffingen) die voor een project nodig zijn tegelijkertijd en in onderling overleg genomen. Het gaat naast vergunningen en ontheffingen vaak ook om een rijksinpassingsplan.

Voor hoogspanningsprojecten geldt dat projecten die bijdragen aan uitbreidingen en verzwaringen van het landelijk hoogspanningsnet op een spanningsniveau van 220 kilovolt (kV) of hoger onder de RCR vallen. Bij besluit van de Minister van Economische Zaken en Klimaat is op 23 november 2020 op verzoek van de betrokken gemeente (Stadskanaal en Westerwolde) de RCR buiten toepassing verklaard voor de voorgenomen ontwikkeling.[1]

[1] Besluit buiten toepassing laten rijkscoördinatieregeling hoogspanningsstation Ter Apelkanaal, DGKE/20258039, 23 november 2020.

Conclusie
De voorgenomen ontwikkeling die mogelijk wordt gemaakt door middel van dit bestemmingsplan voorziet in de verantwoordelijkheden die voor zowel TenneT als Enexis zijn opgelegd in de Elektriciteitswet 1998 en de Netcode. De RCR is buiten toepassing verklaard voor dit project.

3.1.7 Omgevingswet

Naar verwachting treedt de Omgevingswet (Ow) op 1 juli 2022 in werking. De Omgevingswet betreft een wet die een verregaande vereenvoudiging van het stelsel van wetgeving voor de ontwikkeling en het beheer van de leefomgeving (omgevingsrecht) beoogt, door tientallen op dit moment vigerende wetten en honderden regels te bundelen in één nieuwe wet. De wet betekent een aanzienlijke inhoudelijke reductie van regels op het terrein van water, lucht, bodem, natuur, infrastructuur, gebouwen en cultureel erfgoed. Het overgangsrecht in de Invoeringswet Omgevingswet (IOw) en het Invoeringsbesluit Omgevingswet regelt de verhouding tussen nieuwe en bestaande regelgeving. Paragraaf 11.2 van de IOw bevat het overgangsrecht voor de kerninstrumenten van de Ow: de Omgevingsvisie, programma's, het omgevingsplan, de omgevingsverordening en waterschapsverordening, algemene rijksregels, de omgevingsvergunning, het projectbesluit en instructieregels. De uitwerking van het overgangsrecht kan overigens nog wijzigen in de parlementaire behandeling van het wetsvoorstel voor de Invoeringswet Omgevingswet.

Procedure
Voor bestemmingsplannen geldt dat het oude recht van toepassing is op bestemmingsplannen waarvan de procedure van de terinzagelegging vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet is gestart. Op dit bestemmingsplan is derhalve de Omgevingswet nog niet van toepassing, omdat de officiële procedure van de terinzagelegging van dit bestemmingsplan plaatsvindt vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 juli 2022. Ook is het overgangsrecht nu zo ingestoken dat alles wat in bestemmingsplannen, beheersverordeningen en omgevingsvergunningen is geregeld in beginsel gewoon geldig blijft na 1 juli 2022 als onderdeel van het omgevingsplan.

Conclusie
Het huidige recht blijft van toepassing op de procedure voor het opstellen van dit bestemmingsplan, omdat het ontwerpbestemmingsplan vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage wordt gelegd. Bij de invoering van de Omgevingswet gaat dit bestemmingsplan over in het omgevingsplan. Hiermee vormt de Omgevingswet geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkelingen in dit bestemmingsplan.

3.2 Provinciaal beleid

Het plangebied ligt in de provincie Groningen. In deze paragraaf wordt daarom het relevante provinciale beleid besproken.

3.2.1 Omgevingsvisie provincie Groningen

De geconsolideerde omgevingsvisie 2019 omvat de oorspronkelijke Omgevingsvisie provincie Groningen 2016-2020 die is vastgesteld op 1 juni 2016 en de actualisaties uit 2017 en 2019. Na publicatie van de geconsolideerde versie in februari 2019 is de omgevingsvisie nogmaals geactualiseerd (vastgesteld in februari 2021).

De Omgevingsvisie die op 1 juni 2016 is vastgesteld bevat de integrale langetermijnvisie van de provincie Groningen op de fysieke leefomgeving. De omgevingsvisie beschrijft elf provinciale belangen, onderverdeeld in vijf thema's (zie tabel 3.2).

Tabel 3.2 Provinciale belangen per thema

Thema	Provinciale belangen
Ruimte	1 ruimtelijke kwaliteit; 2 aantrekkelijk vestigingsklimaat; 3 ruimte voor duurzame energie; 4 vitale landbouw.
Natuur en Landschap	5 beschermen landschap en cultureel erfgoed; 6 vergroten biodiversiteit.
Water	7 waterveiligheid; 8 schoon en voldoende water.
Mobiliteit	9 bereikbaarheid.
Milieu	10 tegengaan milieuhinder; 11 gebruik van de ondergrond.

Eén van de provinciale belangen is ruimte geven voor duurzame energie. In Noord-Nederland is de topsector energie een stuwende (inter)nationale economische kracht die verbonden is met andere sterke bedrijfstakken zoals chemie en water (technologie). Dankzij het aanwezige energieproductievermogen, de fijnmazige energie-infrastructuur, de kennispositie en de ruimtelijke kenmerken vervult Noord-Nederland de rol van internationaal energieknooppunt.

De provincie Groningen draagt bij aan het bieden van ruimte voor duurzame energie door onder andere voorwaarden te scheppen voor een goede energie-infrastructuur. In de omgevingsvisie wordt de ambitie uitgesproken om te zorgen voor zorgvuldige inpassing van hoogspanningsleidingen en deze waar mogelijk ondergronds te brengen.

De verscheidene actualisaties bevatten geen relevant beleid met betrekking tot energie-infrastructuur.

Conclusie
De geconsolideerde Omgevingsvisie februari 2019 en de actualisatie (februari 2021) bieden ruimte voor de voorgenomen ontwikkelingen (onder andere een ondergrondse 110kV-kabelverbinding en de verbreding van een bovengrondse 380kV-lijnverbinding). Voorwaarde voor het realiseren van hoogspanningsverbindingen is een zorgvuldige inpassing en deze waar mogelijk ondergronds brengen. De voorgenomen ontwikkeling sluit hierbij aan door de voorgenomen ondergrondse 110kV-kabelverbinding ondergronds aan te leggen en de bovengrondse 380kV-lijnverbinding op de bestaande locatie te handhaven. Enkel een kleine verbreding van de 380kV-lijnverbinding ten behoeve van de aansluiting op het nieuwe hoogspanningsstation in de gemeente Westerwolde is onderdeel van dit plan.

3.2.2 Omgevingsverordening provincie Groningen

De geconsolideerde Omgevingsverordening 2019 omvat de oorspronkelijke Omgevingsverordening provincie Groningen 2016-2020 die is vastgesteld op 1 juni 2016 en de actualisaties uit oktober 2016, maart, september en november 2017 en februari 2019. Na publicatie van de geconsolideerde versie in februari 2019 is de omgevingsverordening nogmaals geactualiseerd (vastgesteld in februari 2021).

De Omgevingsverordening die op 1 juni 2016 en geactualiseerd in februari 2021 is vastgesteld bevat regels voor de fysieke leefomgeving in de provincie Groningen. Deze regels richten zich op de thema's ruimtelijke ordening, water, infrastructuur, milieu en ontgrondingen. De geactualiseerde Omgevingsverordening (februari 2021) bevat geen relevante bepalingen met betrekking tot energie-infrastructuur.

Conclusie
De geconsolideerde Omgevingsvisie februari 2019 en de actualisatie (februari 2021) vormen geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied. Er wordt rekening gehouden met de regels uit de verordening.

3.2.3 Energiebeleid

De provincie streeft ernaar om de energie-uitstoot in 2030 terug te brengen naar 49 % ten opzichte van 1990 en de ambitie om dit waar mogelijk te verhogen naar 55 %. Daarnaast streeft de provincie naar energieneutraliteit in 2035 voor datgene waar de provincie direct invloed op heeft. Hiertoe heeft de provincie Groningen een aantal beleidsstukken opgesteld.

Klimaatagenda Provincie Groningen 2030
De Klimaatagenda Groningen 2030 is de uitwerking van Europese en nationale klimaatdoelstellingen in Groningen. Deze doelstellingen zijn gericht op het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen. De klimaatagenda schetst de brede inzet van de provincie Groningen op klimaatmitigatie, inclusief energietransitie. In de agenda worden de thema's elektriciteit, gebouwde omgeving, industrie, landbouw en landgebruik en mobiliteit behandeld.

Binnen het thema elektriciteit wordt een aantal doelstellingen besproken voor de energiesysteem-infrastructuur. Zo dringt de provincie aan bij netbeheerders op een proactieve koers, waarbij op basis van de Regionale Energie Strategie voorinvesteringen voor netverzwaring worden gemaakt, meer ruimte binnen het bestaande net wordt gecreëerd en slimmer gebruik van het bestaande net wordt aangejaagd. De beoogde inzet van dit beleid is het creëren van meer ruimte op het net en uitbreiding van het hoogspanningsnet.

Programma energietransitie 2016-2019
Op 16 maart 2016 is door de Provinciale Staten het Programma energietransitie 2016-2019 vastgesteld. Hierin laat de provincie Groningen zien welke rol zij vervult in de energietransitie. In het programma wordt het doel uitgesproken om in 2020 21 % van de energievoorziening duurzaam in te richten. In 2035 moet dit 60 % zijn en in 2050 100 %. In het programma worden drie actielijnen uitgewerkt: energiebesparing, duurzame energie en verandering van het energiesysteem.

In de actielijn 'verandering van het energiesysteem' wordt de rol van de provincie hierbij beschreven. Voor de aansluiting van energieopwekking op het reguliere net heeft de provincie een ruimtelijke rol. Daarnaast stimuleert en ondersteunt de provincie innovatie oplossingen zoals smart-grids, of waterstofsystemen.

Conclusie
Het energiebeleid in de provincie Groningen biedt ruimte voor de voorgenomen ontwikkeling. De ontwikkeling draagt bij aan het realiseren van aansluitende elektriciteitsinfrastructuur voor een stabiel en betrouwbaar netwerk. In alle bovengenoemd stukken wordt het belang genoemd van netuitbreiding voor het behalen van de energiedoelstellingen.

3.3 Regionaal beleid

3.3.1 Concept-RES Groningen

In de conceptversie van de Regionale Energiestrategie (RES) Groningen is de gezamenlijke energiestrategie van alle overheden in de regio Groningen vastgelegd. In de concept RES worden de volgende zaken behandeld:
- een bod voor de hoeveelheid op te wekken duurzame energie in de provincie Groningen;
- een eerste verkenning van de mogelijke warmtebronnen als alternatief voor aardgas;
- een overzicht met wat voor de energietransitie kenmerkend is aan Groningen;
- maatschappelijke betrokkenheid, lokaal eigendom, zeggenschap en kansen voor werkgelegenheid;

- aandacht voor de diversiteit binnen de regio als het gaat om bijvoorbeeld landschap, cultuur en economische activiteiten.

Met betrekking tot elektriciteitsinfrastructuur wordt gesteld dat het uitvoeren van de uitbreidingsplannen voor de elektriciteitsnetwerken van TenneT en Enexis essentieel is voor het behalen van de doelstellingen voor duurzame elektriciteitsopwekking in de provincie Groningen.

De concept-RES wordt verder uitgewerkt in de RES 1.0. De besluitvorming hierover wordt naar verwachting in de zomer van 2021 afgerond.

Conclusie
De Concept-RES vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling. De ontwikkeling voorziet in het uitbreiden van de elektriciteitsnetwerken van TenneT en Enexis en draagt vervult daarmee een essentiële rol in het behalen van de doelstelling voor duurzame elektriciteitsopwekking in de provincie Groningen.

3.3.2 Landschapsontwikkelingsplan Oldambt, Westerwolde en Veenkoloniën

In maart 2006 is voor 13 gemeenten in Groningen en Drenthe (waaronder Stadskanaal en Vlagtwedde) het Landschapsontwikkelingsplan Oldambt, Westerwolde en Veenkoloniën vastgesteld, door de stuurgroep Oost en de stuurgroep Agenda voor de Veenkoloniën. In dit plan zijn de kernkwaliteiten van het landschap in en rondom Oldambt, Westerwolde en de Veenkoloniën beschreven. Het plangebied ligt aan de rand van het deelgebied de Veenkoloniën. De veenkoloniën vormen een man-made landschap, gevormd door de veenontginning. De belangrijkste kernkwaliteiten zijn:
- de unieke waterstructuur met de kanalen en dwars daarop, met een vaste onderlinge afstand, de wijken en lang opstrekkende percelen;
- de verschillende typen kanaaldorpen met soms kilometerslange lintbebouwing en bijzondere architectonische elementen (schutsluisjes met bijbehorende kapiteinshuisjes, draaibruggen, boerderijtypen, arbeiderswoningen, bedrijfsgebouwen, kerken);
- grote openheid van het landschap zonder enige bebouwing buiten de linten langs de kanalen;
- het hoogveenrelict van het Bargerveen (2.000 ha), als laatste restant van het oorspronkelijke Bourtanegmoor.

Voor de verschillende deelgebieden zijn een streefbeeld en ontwikkelkansen bepaald. De ontwikkelkansen voor het deelgebied de Veenkoloniën zijn vooral gericht op het open buitengebied en bebouwingslinten.

Conclusie
Omdat de 110kV-kabelverbinding en de stroken voor toekomstige middenspanningskabels ondergronds worden gerealiseerd en het voornemen slechts voorziet in een minieme lokale verbreding van de bovengrondse 380kV-lijnverbinding ten behoeve van de aansluiting op het nieuwe hoogspanningsstation in de gemeente Westerwolde, staan de voorgenomen ontwikkelingen het streefbeeld en de ontwikkelkansen voor het deelgebied Veenkoloniën niet in de weg.

3.4 Gemeentelijk beleid

In de gemeente Stadskanaal is geen specifiek beleid aanwezig omtrent hoogspanningsstations, hoogspanningsverbindingen en middenspanningsverbindingen. Daarnaast is in de gemeente geen omgevingsvisie, structuurvisie, toekomstvisie of actueel structuurplan vastgesteld. Wel is door de gemeente Stadskanaal een ‘koersdocument’ vastgesteld

3.4.1 Stadskanaal Koersvast - nait soezen, moar doun

Op 20 november 2017 is door de gemeenteraad van de gemeente Stadskanaal het koersdocument ‘Stadskanaal koersvast, nait soezen, moar doun’ vastgesteld. Hierin heeft de gemeente Stadskanaal haar plannen voor de komende jaren vastgesteld en worden ambities voor de concrete aanpak van de belangrijke opgaven op verschillende beleidsterreinen geformuleerd. Het koersdocument is opgebouwd rondom drie ‘koerslijnen’:

- Stadskanaal werkt duurzaam;
- Stadskanaal leeft;
- Stadskanaal pakt aan.

Onder de koerslijn ‘Stadskanaal werk duurzaam wordt onder andere het streven uitgesproken voor een 100 % energie-neutrale gemeente in 2050. De gemeente ondersteunt en faciliteert daarbij initiatiefnemers, kijkt over de grenzen van de regio, ook naar nationale en internationale mogelijkheden en werkt actief samen met ondernemers, onderwijs, kennisinstituten, andere overheden en gemeenten in de regio en provincie.

Conclusie

De voorgenomen ontwikkeling voorziet in een netaanpassing om de transportcapaciteit van het elektriciteitsnet te verhogen. Dit is nodig om aan de groeiende vraag naar en aanbod van elektriciteit te kunnen voldoen. Dit is het gevolg van een toename in elektriciteitsverbruik en de toegenomen opwekking van duurzame energie (als gevolg van de energietransitie). De voorgenomen ontwikkeling in het plangebied houdt op deze manier verband met de ambities voor de gemeente Stadskanaal voor een energie-neutrale gemeente. Het koersdocument vormt geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling.

4

MILIEU- EN OMGEVINGSASPECTEN

In het kader van gemeentelijke besluitvorming dient bij een bestemmingsplan door middel van een integrale ruimtelijke benadering nadrukkelijk rekening te worden gehouden met de consequenties van het plan voor de omgeving en omwonenden. Het bevoegd gezag is namelijk verantwoordelijk voor een aanvaardbaar woon- en leefklimaat. Dit gebeurt in het kader van een 'goede ruimtelijke ordening'. Het beginsel van een goede ruimtelijke ordening is van toepassing voor alle ruimtelijke ontwikkelingen. De effecten op de leefomgeving worden in dit hoofdstuk door middel van de bespreking van diverse omgevingsaspecten in beeld gebracht en afgewogen, en hiermee wordt de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan aangetoond.

4.1 Vormvrije m.e.r.-beoordeling

In het Besluit Milieueffectenrapportage (m.e.r.) is in onderdeel C en D van de bijlage (de zogenaamde C- en D-lijst) aangegeven welke activiteiten m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn. Voor deze activiteiten zijn in het Besluit m.e.r. (kolom 2 in de C- en D-lijst) drempelwaarden opgenomen.

Voor elk besluit dat betrekking heeft op activiteiten die voorkomen op de D-lijst van het Besluit milieueffectrapportage die onder de drempelwaarden vallen moet een toets worden uitgevoerd of belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Hetzelfde geldt voor elk besluit dat betrekking heeft op activiteiten die (1) voorkomen op de C-lijst, (2) onder de drempelwaarde van de C-lijst blijven en (3) niet voorkomen op de D-lijst. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd.

De vormvrije m.e.r.-beoordeling is het gevolg van de uitspraak van het Europese hof over de manier waarop de EU-richtlijn in de Nederlandse regelgeving was geïmplementeerd. De essentie van die uitspraak is dat altijd m.e.r. noodzakelijk is als belangrijke nadelige milieugevolgen niet kunnen worden uitgesloten.
De drempelwaarden in het Besluit m.e.r. (kolom 2 'gevallen' in de D-lijst) zijn gebaseerd op algemene kenmerken van een activiteit en een globale aanname dat bij gevallen onder de drempelwaarde geen belangrijke nadelige milieugevolgen zullen optreden. Dat hoeft echter niet altijd het geval te zijn. In bepaalde gevallen kan een activiteit met een kleinere omvang wel degelijk belangrijke nadelige milieugevolgen hebben. De vormvrije m.e.r.-beoordeling is daarom bedoeld als waarborg dat in dergelijke gevallen de m.e.r.(-beoordelingsplicht) niet over het hoofd wordt gezien. Het ten onrechte niet doorlopen van een m.e.r. doet immers geen recht aan de bedoeling van m.e.r. en is een risico in de procedure.

Het project dat wordt mogelijk gemaakt door middel van bestemmingsplannen in de gemeenten Stadskanaal en Westerwolde betreft een hoogspanningsstation, drie ondergrondse 110kV-kabelverbindingen (in totaal circa 3 kilometer), de verbreding van een bovengrondse 380kV-lijnverbinding (circa 220 meter) en een aantal middenspanningsverbindingen. Hoogspanningsstations en middenspanningsverbindingen worden niet in de D-lijst benoemd. De bovengrondse 380kV-lijnverbinding is korter dan 5 kilometer en ligt niet in een gevoelig gebied. De ondergrondse 110kV-kabelverbinding heeft een spanning van minder dan 150kV en is tevens korter dan vijf kilometer. Dat betekent dat de bestemmingsplanwijziging voor deze voorgenomen ontwikkeling onder de D-drempel valt en er een vormvrije m.e.r.-beoordeling opgesteld dient te worden.

Daarnaast moet voor de voorgenomen ontwikkelingen grondwater worden onttrokken. Hiervoor is alleen in de C-lijst een categorie en drempelwaarde opgenomen (categorie C15.1).

De precieze hoeveelheid te onttrekken grondwater is nog niet bekend, maar gezien de doorlatendheid van het type ondergrond ('fijn zand') wordt geschat dat deze hoeveelheid op ruim minder dan 10 % van de drempelwaarde voor categorie C15.1 zit. Omdat grondwateronttrekking geen onderdeel uitmaakt van de D-lijst, geldt ook voor deze categorie dat er een vormvrije m.e.r.-beoordeling opgesteld dient te worden.

Voor dit project is een vormvrije m.e.r.-beoordeling opgesteld, die is opgenomen in bijlage I. Hierin wordt geconcludeerd dat het project geen grote negatieve gevolgen heeft voor het milieu. Op basis hiervan heeft bevoegd gezag besloten dat het doorlopen van een m.e.r.-procedure of m.e.r.-beoordeling voor dit voornemen niet noodzakelijk is.

Tabel 4.1 D-lijst van Besluit milieueffectenrapportage

	Activiteiten	Gevallen	Plannen	Besluiten
C15.1	de infiltratie van water in de bodem of onttrekking van grondwater aan de bodem alsmede de wijziging of uitbreiding van bestaande infiltraties en onttrekkingen	in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een hoeveelheid water van 10 miljoen m3 of meer per jaar	de structuurvisie, bedoeld in de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening, en het plan, bedoeld in de artikelen 3.1, eerste lid, 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van die wet en het plan, bedoeld in de artikelen 4.1 en 4.4 van de Waterwet	het projectplan, bedoeld in artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet, of, indien artikel 5.4, zesde lid, van die wet van toepassing is, de vaststelling van het tracé op grond van de Tracéwet of de Spoedwet wegverbreding door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, dan wel bij het ontbreken daarvan de vaststelling van het plan, bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet ruimtelijke ordening dan wel bij het ontbreken daarvan van het plan, bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van die wet
D24.1	de aanleg, wijziging of uitbreiding van een bovengrondse hoogspanningsleiding	in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een leiding met: Een spanning van 150 kV of meer; en Een lengte van 5 km of meer in een gevoelig gebied	de structuurvisie, bedoeld in de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening, en het plan, bedoeld in de artikelen 3.1, eerste lid, 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van die wet	het plan, bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet ruimtelijke ordening dan wel bij het ontbreken daarvan van het plan, bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van die wet
D24.2	de aanleg, wijziging of uitbreiding van een ondergrondse hoogspanningsleiding	in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een leiding met: Een spanning van 150 kV of meer; en een lengte van 5 kilometer of meer in een gevoelig gebied als bedoeld onder a, b of d van punt 1 van onderdeel A van deze bijlage	de structuurvisie, bedoeld in de artikelen 2.1, 2.2 en 2.3 van de Wet ruimtelijke ordening, en de plannen, bedoeld in de artikelen 3.1, eerste lid, 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van die wet	het plan, bedoeld in artikel 3.6, eerste lid, onderdelen a en b, van de Wet ruimtelijke ordening dan wel bij het ontbreken daarvan van het plan, bedoeld in artikel 3.1, eerste lid, van die wet of het besluit, bedoeld in artikel 6.5, onderdeel c, van de Waterwet

4.2 Geluid

Bij het opstellen van een bestemmingsplan dient het aspect geluid beoordeeld te worden. Bij het aspect geluid gaat het om het ruimtelijk mogelijk maken van geluidsbron (zoals wijzigingen aan een weg, spoorweg of industrie) enerzijds, en aan bestemmingen die een zekere mate van rust nodig hebben (zoals woningen, scholen en ziekenhuizen) anderzijds. Ruimtelijke plannen moeten voldoen aan de wet- en regelgeving die is opgenomen in de Wet geluidhinder (Wgh), de Wet milieubeheer (Wm) en onderliggende besluiten en regelingen.

4.2.1 Toetsingskader

Wet geluidhinder
De Wet geluidhinder (Wgh) die per 1 januari 2007 van kracht is geworden, verplicht gemeenten lokaal geluidsbeleid ten aanzien van de Hogere Waarde procedure op te stellen. De wet geeft handvatten voor het ontwikkelen, opstellen en uitvoeren van lokaal geluidbeleid. De Wgh is van toepassing bij de aanleg en/of wijziging van de volgende geluidsbronnen:
- gezoneerde bedrijventerreinen;
- spoorwegen (geen hoofdspoorwegen);
- wegen (hoofdwegen én 30 km wegen of woonerven).

Gemeente Stadskanaal
Aangezien de voorgenomen ontwikkeling binnen het plangebied in de gemeente Stadskanaal geen van bovenstaande geluidsbronnen betreft is de Wgh niet van toepassing op de voorgenomen ontwikkeling.

4.2.2 Resultaten

Aanlegfase
Voor de aanleg de 110kV-lijnverbinding, het opstijgpunt en de toekomstige middenspanningsverbindingen alsmede voor de verbreding van de bovengrondse 380kV-verbinding vinden de nodige werkzaamheden plaats. Deze werkzaamheden en het hierbij in te zetten materieel veroorzaken een bepaalde geluidsbelasting op de omgeving. Omdat de dichtstbijzijnde woning op circa 300 meter afstand ligt zijn deze effecten beperkt. De effecten treden alleen op tijdens de aanlegfase. Het gaat hierbij om tijdelijk geluid veroorzaakt door vrachtverkeer, graven en boren. De Wet geluidshinder bevat geen regels voor dergelijke tijdelijke situaties. Voor bouwen zijn regels voor deze tijdelijke situaties opgenomen in het Bouwbesluit 2012 (art. 8.3) en voor overige activiteiten in de APV (art. 4:6). Tijdens de aanlegwerkzaamheden dient aan deze regels voldaan te worden.

Gebruiksfase (gemeente Stadskanaal)
De uiteindelijke ondergrondse 110kV-kabelverbinding, bovengrondse 380kV-lijnverbinding en toekomstige ondergrondse middenspanningskabels zijn geen geluidgevoelige functie in de zin van de Wgh en veroorzaken geen geluidhinder. Akoestisch onderzoek naar deze verbindingen is daarom niet noodzakelijk.

Als onderdeel van het voornemen wat mogelijk wordt gemaakt door voorliggend bestemmingsplan wordt in de gemeente Westerwolde een hoogspanningsstation gerealiseerd op het bedrijventerrein Groningen Zuid. Een aantal onderdelen van dit hoogspanningsstation produceert geluid in de gebruiksfase, wat ook tot een (geringe) toename van de langtijdgemiddelde geluidsbelasting van een aantal zonebewakingspunten in de gemeente Stadskanaal leidt. In het kader van een goede ruimtelijke ordening is hiervoor een geluidsonderzoek uitgevoerd waarvan de resultaten worden behandeld in het bestemmingsplan voor dit voornemen wat gelijktijdig in de gemeente Westerwolde wordt vastgesteld.

4.2.3 Conclusie

De ondergrondse 110kV-kabelverbinding, bovengrondse 380kV-lijnverbinding en toekomstige ondergrondse middenspanningskabels zijn niet geluidsgevoelig en veroorzaken geen geluidhinder. Daarom is hiernaar geen akoestisch onderzoek noodzakelijk. Het aspect geluid vormt daarmee geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling in het plangebied.

4.3 Bedrijven en milieuzonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering.

Milieuzonering betekent het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies (zoals wonen en recreëren) anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat doorgaans uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies.

De onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast. Milieuzonering heeft twee doelen:
- het zoveel mogelijk beperken of voorkomen van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven zodat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen verrichten.

4.3.1 Toetsingskader

De toelaatbaarheid van bedrijvigheid kan globaal worden beoordeeld met behulp van de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering (editie 2009). In de publicatie is een lijst opgenomen waarin de meest voorkomende bedrijven en bedrijfsactiviteiten zijn gerangschikt naar mate van milieubelasting.

De publicatie geeft voor vele bedrijfstakken en installaties aan:
- welke milieuonderwerpen een rol kunnen spelen;
- welke gemiddelde afstanden tot de woonbebouwing 'passend' zijn.

In de handreiking is een lijst opgenomen die inzichtelijk maakt welke milieuaspecten van belang zijn en in welke milieucategorie een bedrijf ingedeeld zou kunnen worden. Het instrument heeft een integrale benadering. Per bedrijf is in beeld gebracht welke richtafstand aan de orde is voor de aspecten geluid, geur, stof en externe veiligheid. De milieucategorie wordt bepaald op de maatgevende (grootste) afstand. De VNG-publicatie is daarmee een onmisbaar hulpmiddel in de bestemmingsplanpraktijk.

De richtafstanden zijn afhankelijk van het omgevings- en gebiedstype. Het project dat mogelijk wordt gemaakt met deze bestemmingsplanwijziging ligt in een ‘gemengd gebied’. Gemengde gebieden betreffen onder andere gebieden die langs hoofdinfrastructuur liggen, gebieden met matige tot sterke functiemenging en gebieden met lintbebouwing in het buitengebied, met overwegend agrarische en andere bedrijvigheid. In een dergelijk gebied komen direct naast woningen andere functies voor, zoals winkels, maatschappelijke voorzieningenhoreca en kleine bedrijven. Voor gemengde gebieden kunnen de richtafstanden met een stap worden verminderd. De afstand wordt gemeten vanaf het op de verbeelding aangeduide deel voor de bedrijfsmatige activiteit, tot aan de gevel van nieuwe of bestaande gevoelige functies, gelegen buiten betreffend perceel.

4.3.2 Resultaten

Ondergrondse hoog- en middenspanningsverbindingen en bovengrondse hoogspanningsverbindingen vallen niet onder de functies die milieuhinder veroorzaken en zijn daarom niet opgenomen in de handreiking. Daarnaast zijn hoog- en middenspanningsverbindingen niet milieuhindergevoelig. Eventueel in de omgeving aanwezig zijnde milieuhinder veroorzakende bedrijven of functies vormen enerzijds geen belemmering voor de realisatie van de benodigde verbindingen en de ontwikkeling van deze bedrijven of functies wordt anderzijds niet belemmerd door de benodigde verbindingen.

4.3.3 Conclusie

Vanuit het aspect bedrijven en milieuzonering zijn er geen belemmeringen ten aanzien van de voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied.

4.4 Trillingen

4.4.1 Toetsingskader

Bij het opstellen van ruimtelijke plannen dient het aspect trillingen beoordeeld te worden. Trillingen bewegen zich door de bodem en gebouwconstructies. De effecten als gevolg van trillingen kunnen zijn: schade aan gebouwen en hinderbeleving. Naast hinder voor mensen kunnen de effecten van trillingen ook zijn schade of verstoring van trillingsgevoelige apparatuur. In tegenstelling tot de Wet geluidhinder bij geluid, bestaat in Nederland nog geen wettelijk kader voor trillingen. De beoordeling van trillingen vindt daarom zijn grondslag in artikel 3.1 Wet ruimtelijke ordening. Hierin is de zorg voor een goede ruimtelijke ordening voorgeschreven. Daarvoor is het nodig om mogelijke trillinghinder in kaart te brengen en deze te betrekken in de beoordeling. De Stichting Bouw Research (hierna: SBR) meet- en beoordelingsrichtlijn is in Nederland de meest gebruikte richtlijn voor het meten en beoordelen van trillingen.

4.4.2 Resultaten

De voorgenomen ontwikkeling produceert tijdens de gebruiksfase geen noemenswaardige trillingen. Tijdens de aanlegfase vinden echter aanlegwerkzaamheden plaats (onder andere tijdelijke heiwerkzaamheden) die trillingen in de bodem kunnen veroorzaken. De bodem in en rondom het projectgebied bestaat voornamelijk uit zandgronden. Dit zijn weinig trillingsgevoelige grondsoorten. In de regel wordt voor dit soort gronden nader onderzoek aanbevolen voor woningen of andere trillingsgevoelige objecten binnen 100 meter van de trillingsbron. Op meer dan 250 meter van de trillingsbron zijn voor zandgronden de effecten van trillingen verwaarloosbaar. Gezien de afstand van de werkterreinen en bouwwegen tot de dichtstbijzijnde woning (circa 300 meter) is de verwachting dat trillingen op deze afstand geen negatief effect hebben.

4.4.3 Conclusie

Het aspect trillingen vormt geen belemmering voor de uitvoering van de voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied.

4.5 Luchtkwaliteit

In het kader van een goede ruimtelijke ordening wordt bij het opstellen van een ruimtelijk plan uit het oogpunt van de bescherming van de gezondheid van de mens rekening gehouden met de luchtkwaliteit. In de Wet milieubeheer (verder: Wm) zijn eisen opgenomen waaraan de luchtkwaliteit in de buitenlucht moet voldoen. Hierbij is onderscheid gemaakt in grenswaarden waaraan nu moet worden voldaan en grenswaarden waaraan in de toekomst moet worden voldaan. De meest kritieke stoffen zijn stikstofdioxide en fijnstof. Voor andere in de Wm genoemde stoffen, wordt in Nederland, behoudens bijzondere situaties, overal voldaan aan de vereisten.

4.5.1 Toetsingskader

Titel 5.2 van de Wet milieubeheer geeft aan wanneer een (luchtvervuilend) project toelaatbaar is. Het bevoegde bestuursorgaan moet dan aannemelijk maken, dat het project aan één of een combinatie van de volgende voorwaarden voldoet:

- een project is opgenomen in, of past binnen, het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) of een regionaal programma van maatregelen;
- een project draagt alleen 'niet in betekenende mate' (NIBM) bij aan de luchtverontreiniging;
- een project leidt per saldo niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde.

De Wet milieubeheer (Wm) geeft grenswaarden voor de concentraties van onder andere stikstofdioxide (NO_2) en fijn stof (PM_{10} en $PM_{2,5}$). Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient getoetst te worden of de ontwikkeling ervoor zorgt dat grenswaarden worden overschreden. Deze grenswaarden liggen voor zowel NO_2 als PM_{10} op een jaargemiddelde van 40 microgram/m^3.

Om te kunnen beoordelen of de grenswaarden gesteld in de Wm worden overschreden, moeten de achtergrondconcentraties (wat zijn de concentraties zonder de ontwikkeling) en de verwachte bijdrage van het project (hoeveel komt er qua concentraties bij) worden onderzocht.

4.5.2 Resultaten

Het bestemmingsplan voorziet in een planologische regeling voor een opstijgpunt, ondergrondse 110kV-kabelverbinding, toekomstige ondergrondse middenspanningskabels, alsmede voor de verbreding van een bovengrondse 380kV-kabelverbinding. In het plangebied liggen de huidige concentraties van NO_2, PM_{10} en $PM_{2,5}$ ruim onder de wettelijke grenswaarden. Er worden geen ontwikkelingen mogelijk gemaakt die leiden tot een substantiële toename van verkeer. De werkzaamheden ten behoeve van de aanleg genereren tijdelijk extra verkeer. In de gebruiksfase zijn bovengenoemde functies onbemand en vinden enkel beperkt verkeersbewegingen plaats voor toezicht en onderhoud. De verbindingen stoten zelf geen stoffen uit die de luchtkwaliteit negatief kunnen beïnvloeden.

Het project beïnvloedt dan ook niet in betekenende mate de luchtkwaliteit in de zin van het besluit NIBM. Aan de wettelijke grenswaarden wordt voldaan.

Op het aspect stikstof wordt in paragraaf 4.8 (natuur) nader ingegaan. Hieruit blijkt dat er vanuit dit aspect geen belemmeringen te verwachten zijn ten aanzien van de voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied.

4.5.3 Conclusie

Het plan heeft geen wezenlijke blijvende verkeersaantrekkende werking. Daarnaast stoten de (verbrede) bovengrondse 380kV-lijnverbinding, de ondergrondse 110kV-kabelverbinding en de toekomstige middenspanningskabels geen vervuilende stoffen uit. Het plan draagt niet in een betekenende mate bij aan een verslechtering van de luchtkwaliteit. Het aspect luchtkwaliteit vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

4.6 Externe veiligheid

Het transport, de opslag en productie van gevaarlijke stoffen brengen risico's met zich mee door de mogelijkheid dat bij een ongeval gevaarlijke lading vrij kan komen. De discipline externe veiligheid houdt zich bezig met het beheersen van de hieraan verbonden risico's voor mensen die zich in de nabijheid van gevaarlijke stoffen bevinden.

Het Nederlandse externe veiligheidsbeleid is gericht op de bescherming van individuen die zich bevinden in beperkt kwetsbare en kwetsbare objecten[1]. Deze twee soorten (kwetsbare) objecten worden ook wel de risico-ontvangers genoemd. In het kader van het vaststellen van nieuwe ruimtelijke plannen zoals een bestemmingsplan moet worden getoetst of het realiseren van het plan een onacceptabel extern veiligheidsrisico oplevert. Bij de toetsing moet gekeken worden naar twee soorten risico's, plaatsgebonden risico en groepsrisico.

In deze paragraaf wordt eerst het toetsingskader beschreven met de daarbij behorende definities van het plaatsgebonden en groepsrisico. Daarna komen de risicobronnen die zich in het gebied bevinden aan de orde en is getoetst aan de geldende wet- en regelgeving.

4.6.1 Toetsingskader

Externe veiligheid betreft de beheersing van de risico's en gaat om het gebruik, de opslag, de productie en het transport van gevaarlijke stoffen. De gevaarlijke stoffen kennen twee verschillende bronnen:
- stationaire bronnen, zoals een fabriek of een LPG-vulpunt;
- mobiele bronnen, zoals transport van gevaarlijke stoffen over wegen en door leidingen.

Het plaatsgebonden risico is de kans dat een persoon, die zich gedurende een jaar onafgebroken en onbeschermd op een bepaalde plaats bevindt, overlijdt als gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen. Dit risico wordt per bedrijf vastgelegd in contouren. Er geldt een contour waarbinnen die kans 10^{-5} (één op 100.000) en een contour waarbinnen deze kans 10^{-6} (één op 1.000.000) bedraagt. Binnen deze contour mogen in ieder geval geen kwetsbare objecten (onder andere scholen, gebouwen waar zich veel mensen bevinden en gebouwen waar zich minder zelfredzame personen kunnen bevinden) aanwezig zijn of geprojecteerd worden.

Het groepsrisico is de kans dat een groep personen binnen een bepaald gebied overlijdt ten gevolge van een ongeval met gevaarlijke stoffen. De oriëntatiewaarde geeft hierbij de indicatie van een aanvaardbaar groepsrisico. Voor de contour van het groepsrisico geldt in ieder geval dat het niet wenselijk is om hier kwetsbare bestemmingen toe te staan. Het streven moet zijn om het aantal personen binnen het invloed gebied onder de oriëntatiewaarde en waar mogelijk zo laag mogelijk te houden.

[1] In artikel 1 van het Besluit externe veiligheid inrichtingen is de definitie opgenomen van kwetsbare objecten en beperkt kwetsbare objecten.

4.6.2 Resultaten

De (verbrede) bovengrondse 380kV-lijnverbinding, de ondergrondse 110kV-kabelverbinding en de toekomstige ondergrondse middenspanningskabels vallen niet onder de werkingssfeer van wet- en regelgeving ten aanzien van externe veiligheid. Het betreffen geen risicovolle inrichtingen en geen (beperkt) kwetsbare objecten.

De ontwikkelingen zorgen verder niet voor een toename van de kans op een incident bij risicobronnen (plaatsgebonden risico en groepsrisico) of een toename van de effecten van een mogelijk incident. Nader onderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

4.6.3 Conclusie

Gezien het feit dat het bestemmingsplan geen externe veiligheidsrisico's met zich meebrengt voor gevoelige functies in de nabijheid van het plangebied en het feit dat het bestemmingsplan niet voorziet in de mogelijkheid tot realisatie van nieuwe kwetsbare objecten in de nabijheid van risicovolle bronnen of transportroutes vormt het thema externe veiligheid geen belemmering voor de realisatie van de voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied.

4.7 Magneetvelden

4.7.1 Toetsingskader

Overal waar stroom doorheen loopt ontstaat een magnetisch veld. Zo ook rond hoogspannings-verbindingen. Er is geen sprake van wettelijke limieten voor blootstelling aan deze magnetische velden, maar er is wel sprake van Europees en nationaal beleid.

Ook is er uitgebreid wetenschappelijk onderzoek gedaan of er gezondheidseffecten bij mensen te verwachten zijn door blootstelling aan laagfrequente magneetvelden zoals die bij hoogspanningsverbindingen voorkomen. Op basis van dit wetenschappelijk onderzoek zijn in internationaal verband blootstellingslimieten aanbevolen voor magneetvelden. Deze houden in dat blootstelling aan een magneetveldsterkte van meer dan 100 microTesla (µT) wordt afgeraden (Europese Richtlijn 1999/519/EC). Deze waarde wordt ook in Nederland gehanteerd en in bestaande situaties nabij hoogspanningsinfrastructuur van TenneT op voor publiek toegankelijke plaatsen wordt deze nergens overschreden. De verzamelde wetenschappelijke gegevens wijzen op het bestaan van een zwakke, maar statistisch significante associatie tussen het voorkomen van leukemie bij kinderen tot 15 jaar en het wonen in de nabijheid van bovengrondse hoogspanningsverbinding.

Bovengrondse hoogspanningsverbindingen
Ondanks dat er geen aanwijzingen zijn gevonden voor een oorzakelijk verband heeft de Rijksoverheid, op advies van de Gezondheidsraad, in 2005 een beleidsadvies (Ministerie van VROM, d.d. 3 oktober 2005, verduidelijking d.d. 4 november 2008) uitgebracht voor bovengrondse hoogspannings-verbinding waarin wordt geadviseerd zoveel als redelijkerwijs mogelijk te voorkomen dat er nieuwe situaties ontstaan waarbij kinderen langdurig worden blootgesteld aan magnetische velden met een jaargemiddelde veldsterkte van meer dan 0,4 microTesla. Dit komt erop neer dat het advies is om bij nieuwe situaties gevoelige bestemmingen (woningen, scholen, crèches en kinderopvangplaatsen) zo veel als redelijkerwijs mogelijk buiten de magneetveldzone van 0,4 microTesla te plaatsen.

Bovengenoemd beleidsadvies van de rijksoverheid ziet op langdurige blootstelling en is van toepassing op nieuwe situaties en bovengrondse hoogspanningsverbindingen. Voor alle hoogspanningsverbindingen geldt daarnaast te allen tijde de blootstellingslimiet van 100 microTesla conform de aanbeveling van de Europese Unie. Deze waarde wordt ook in Nederland gehanteerd. Op voor publiek toegankelijke plaatsen nabij hoogspanningsinfrastructuur van TenneT wordt deze limiet nergens overschreden.

Hoogspanningsstations en ondergrondse hoogspanningsverbindingen

Bovenbeschreven beleidsadvies geldt alleen voor bovengrondse hoogspanningsverbindingen. Voor ondergrondse hoogspanningsverbindingen en hoogspanningsstations geldt een geadviseerde blootstellingslimiet van 100 microtesla conform Aanbeveling 1999/519/EG van de Europese Unie. De Nederlandse Rijksoverheid heeft deze geadviseerde blootstellingslimiet overgenomen. Op voor publiek toegankelijke plaatsen nabij hoogspanningsinfrastructuur van TenneT wordt deze blootstellingslimiet volgens het RIVM nergens overschreden (zie ook https://www.rivm.nl/hoogspanningslijnen/magneetvelden).

In 2018 heeft de Gezondheidsraad een nieuw advies uitgebracht over mogelijke gezondheidseffecten van magneetvelden. Hierbij geeft de Gezondheidsraad de staatssecretaris van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (voorheen VROM) in overweging om het voorzorgsbeleid rondom bovengrondse hoogspanningslijnen uit te breiden naar ondergrondse elektriciteitskabels en andere bronnen die oorzaak kunnen zijn van langdurige blootstelling aan magnetische velden uit het hoogspanningsnet.

Momenteel wordt door de minister verkend of er een verbreding van het voorzorgsbeleid naar andere bronnen in het hoogspanningsnet wenselijk is.

4.7.2 Resultaten

Bestaande en toekomstige bovengrondse 380/110kV-lijnverbinding

Voor de bestaande bovengrondse 380/110kV-lijnverbinding geldt een indicatieve magneetveldzone van 2x110 meter aan weerszijden van het hart van de hoogspanningsverbinding (bron: https://geodata.rivm.nl/netkaart.html). Deze indicatieve magneetveldzone is bedoeld als eerste toets of er gevoelige bestemmingen zijn die dermate dicht bij de hoogspanningslijn zijn gelegen dat deze blootgesteld zouden kunnen worden aan een jaargemiddelde magneetveldsterkte hoger dan 0,4 µT. Dit zou het geval kunnen zijn als er gevoelige bestemmingen binnen de indicatieve magneetveldzone liggen. Voor de bestaande en straks ook de nieuwe situatie geldt dat de dichtstbijzijnde woning is gelegen op circa 260 meter van de (verbrede) hoogspanningsverbinding, ruim buiten de indicatieve magneetveldzone. Het is daarom uitgesloten dat woningen blootgesteld worden aan een jaargemiddelde magneetveldsterkte boven 0,4 µT. De advieswaarde van 0,4 µT uit het beleidsadvies wordt dus niet overschreden.

Ondergrondse 110kV-kabelverbinding

Om ongerustheid over magneetvelden bij bewoners te voorkomen heeft TenneT in het verleden bij diverse ondergrondse kabelverbindingen onderzoek uitgevoerd naar magneetvelden. Daaruit volgt dat de contour van 0,4 microtesla (jaargemiddeld) voor ondergrondse kabelverbindingen op minder dan 25 meter uit het hart van de kabel ligt. Voor hoogspanningsstations geldt dat deze contour op minder dan 50 meter van het hek van een hoogspanningsstation ligt.

Aangezien de dichtstbijzijnde woning op ca. 100 meter van de ondergrondse kabelverbinding is gelegen is ook ten aanzien van de ondergrondse kabelverbinding uitgesloten dat woningen worden blootgesteld aan magneetveldsterkten hoger dan 0,4 µT.

4.7.3 Conclusie

Op basis van bovenstaande analyse is het uitgesloten dat er als gevolg van de bestaande en toekomstige 380/110kV-lijnverbinding, het hoogspanningsstation en de ondergrondse 110kV-kabelverbinding gevoelige bestemmingen worden blootgesteld aan magneetveldsterkten hoger dan 0,4 µT. Hiermee wordt voldaan aan de aanbevelingen op Europees niveau en het voorzorgsbeleid zoals vastgelegd in het beleidsadvies van het ministerie van VROM uit 2005. Daarmee vormt het aspect magneetvelden geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van de in dit bestemmingsplan voorgenomen ontwikkelingen.

4.8 Natuur

In de volgende paragrafen wordt ingegaan op de ruimtelijke aanvaardbaarheid van het ontwerp vanuit het oogpunt van natuur.

4.8.1 Toetsingskader

De Wet natuurbescherming regelt op hoofdlijnen drie zaken:
1 bescherming van planten- en diersoorten;
2 bescherming van de in het kader van Europees natuurbeleid aangewezen Natura 2000-gebieden;
3 bescherming van bos en houtopstanden.

Soortenbescherming

Ten aanzien van soortenbescherming maakt de Wet natuurbescherming onderscheid in drie categorieën:
- vogels: dit zijn alle van nature in Nederland in het wild levende vogels zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn;
- Habitatrichtlijnsoorten: dit zijn soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn;
- andere soorten: dit zijn soorten die genoemd zijn in Bijlage A van de Wet natuurbescherming. Het gaat hier om een aantal zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten.

Voortplantingsplaatsen en rustplaatsen (inclusief functionele leefomgeving zoals foerageergebieden of vliegroutes) van beschermde soorten uit de eerste en tweede categorie mogen niet (opzettelijk) verstoord of vernietigd worden. Daarnaast mag geen enkele beschermde soort (opzettelijk) worden gedood of verwond. Bij vogels zijn daarnaast de nesten van belang. Er zijn vijf categorieën broedvogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (categorie 1 - 4) of waarvan de nesten beschermd zijn als er onvoldoende alternatieven zijn (categorie 5).

De categorie ‘andere soorten’ gaat om soorten die niet onder de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn vallen. Deze soorten worden beschermd vanwege de breed in de maatschappij levende overtuiging dat deze dieren beschermd moeten worden.

De overige soorten uit deze bijlage worden om ecologische redenen beschermd. Hiermee wordt door Nederland uitvoering gegeven aan het Biodiversiteitsverdrag om de staat van instandhouding van dier- en plantsoorten te garanderen.

Omdat onder de categorie ‘andere soorten’ ook veel algemene soorten vallen, kan de provincie een lijst opstellen waarin een aantal soorten wordt vrijgesteld. Deze lijst vormt een bijlage bij de ‘Verordening natuurbescherming Provincie Groningen’. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing worden aangevraagd van de verbodsbepalingen in artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming.

Gebiedsbescherming

Natura 2000

De Minister van Economische Zaken en Klimaat (EZK) wijst gebieden aan die deel uitmaken van het Europese netwerk van natuurgebieden: Natura 2000. Een dergelijk besluit bevat de instandhoudingsdoelstellingen voor de leefgebieden van vogelsoorten (Vogelrichtlijn) en de instandhoudingsdoelstellingen voor de natuurlijke habitats en habitats van soorten (Habitatrichtlijn).

Ten aanzien van gebiedsbescherming geldt dat de Wet natuurbescherming de bescherming van Natura 2000-gebieden regelt. Het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden blijft nagenoeg gelijk aan de bepalingen uit de voormalige Natuurbeschermingswet 1998.

Voor beschermde natuurmonumenten geldt echter dat de beschermingsstatus van deze gebieden in de nieuwe wet is komen te vervallen. Toetsing aan (oude doelen van) beschermde natuurmonumenten is derhalve vanaf het moment van inwerkingtreding van de Wet natuurbescherming niet meer noodzakelijk.

Op 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) in werking getreden. Met het in werking treden van de Wsn vervalt de vergunningplicht voor het aspect stikstof voor bouw-, aanleg- en sloopactiviteiten waarvan de emissies tijdelijk zijn. Er is in de betreffende wet geen plafond opgenomen voor de hoogte en duur van de tijdelijke emissies.

Natuurnetwerk Nederland
Het Natuurnetwerk Nederland, de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS), zorgt voor een aaneengesloten netwerk van natuurgebieden en natuurontwikkelingsgebieden die met elkaar verbonden worden door ecologische verbindingszones.

4.8.2 Resultaten

Soortenbescherming

Om de consequenties van de Wet natuurbescherming, onderdeel beschermde soorten, voor de voorgenomen ontwikkeling in beeld te brengen is een natuurtoets[1] uitgevoerd (zie bijlage II). Hierin wordt gesteld dat het voorkomen van enkele soorten aan de hand van de terreinkenmerken en het voorkomen van beschermde soorten in de omgeving niet op voorhand is uit te sluiten. Het gaat hierbij om de volgende soorten en functies:
- groeiplaats grote leeuwenklauw;
- vliegroutes vleermuizen;
- nesten van diverse broedvogels, tijdens en rond het broedseizoen;
- nesten en/of functionele leefomgeving jaarrond beschermde vogels (buizerd, slechtvalk, boomvalk, sperwer, ransuil, steenuil en kerkuil).

In aanvulling op de natuurtoets is een ecologisch soortenonderzoek uitgevoerd[2] (zie bijlage III) om te bepalen of bovengenoemde soorten en functies aanwezig zijn in het plangebied. Hieruit blijkt dat een buizerdnest is aangetroffen (buiten het plangebied van voorliggend plan, in de gemeente Westerwolde), dat mogelijk niet meer kan functioneren door de voorgenomen ontwikkelingen in het kader van het project waarvan dit bestemmingsplan deel uitmaakt. Hierdoor is de beoogde ontwikkeling ontheffingsplichtig in het kader van de Wet natuurbescherming. In de ontheffingsaanvraag dient een onderbouwing bijgevoegd te zijn, waar in wordt gegaan op de staat van instandhouding van de buizerd, een alternatievenonderbouwing, het wettelijk belang en de mitigerende en compenserende maatregelen. Voor de voorgenomen ontwikkeling zullen de benodigde mitigatie- en/of compensatiemaatregelen worden genomen om de werkzaamheden op een ecologisch verantwoorde wijze uit te kunnen voeren en het verlenen van een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming mogelijk te maken

Van de overige bovengenoemde soorten zijn geen beschermde functies aangetroffen. Negatieve effecten op deze soorten zijn daarmee uitgesloten.

Gebiedsbescherming

Natura 2000-gebied
Binnen het plangebied zijn geen Natura 2000-gebieden aanwezig. Binnen de invloedssfeer van het tracé komen wel Natura 2000-gebieden voor (zie afbeelding 4.1). Het gaat hierbij om de volgende gebieden:

---

[1] Tauw. (3 juni 2021). Natuurtoets Hoogspanningsstation Musselkanaal. Toetsing aan de Wet natuurbescherming, kenmerk R004-1278932V8X-V02-evm-NL

[2] Tauw. (28 oktober 2021). Ecologisch soortenonderzoek hoogspanningsstation Musselkanaal. Toetsing aan de Wet natuurbescherming, kenmerk R008-1278932VSX-V02-evm-NL

- Lieftinghsbroek, op circa 9,2 kilometer afstand;
- Drouwenerzand, op circa 14,5 kilometer afstand.

Vanwege de afstand tot deze Natura 2000-gebieden leidt de voorgenomen ontwikkeling niet tot verstoring van deze gebieden. Wel kunnen de effecten van stikstofuitstoot tot in het Natura 2000-gebied reiken.

Als onderdeel van de vormvrije m.e.r.-beoordeling en om te kijken of een passende beoordeling opgesteld moet worden is een ecologische voortoets opgesteld[1]. Deze voortoets heeft als doel een onderbouwing te geven waarom de stikstoftoename geen significant negatief effect heeft op de Natura 2000-gebieden. Het onderzoek is gebaseerd op stikstofdepositieberekeningen (AERIUS-berekeningen) (zie bijlage IV).

Uit de voortoets blijkt dat de voorgenomen ontwikkeling leidt tot een kleine tijdelijke stikstofdepositie op de bovengenoemde Natura 2000-gebieden. De maximale depositietoename betreft 0,02 mol N/ha/jaar, over een aanlegperiode van één jaar. In de gebruiksfase is er geen sprake van stikstofdepositie op de omliggende Natura 2000-gebeiden.

Gezien het project alleen een eenmalige tijdelijke toename van stikstofdepositie gedurende de aanlegfase tot gevolg heeft, kan in dit geval gebruik gemaakt worden van de vrijstelling zoals opgenomen in de Wsn. Zekerheidshalve zijn de effecten van de eenmalige depositie alsnog beschouwd.

Uit de algemene en gebiedsspecifieke effectbeoordelingen in de voortoets blijkt dat zeer tijdelijke effecten, kleiner dan 0,05 mol/ha/jaar als ecologisch verwaarloosbaar kunnen worden beschouwd.

Aangezien voor het project geen vergunning ingevolge de Wet natuurbescherming voor het aspect stikstofdepositie benodigd is en effecten anders dan stikstofdepositie op voorhand zijn uitgesloten, zijn vervolgstappen zoals een passende beoordeling of vergunning ingevolge de Wnb daarom niet noodzakelijk.

Afbeelding 4.1 Voorgenomen ontwikkeling ten opzichte van Natura 2000-gebieden met globale aanduiding plangebied (rode contour)

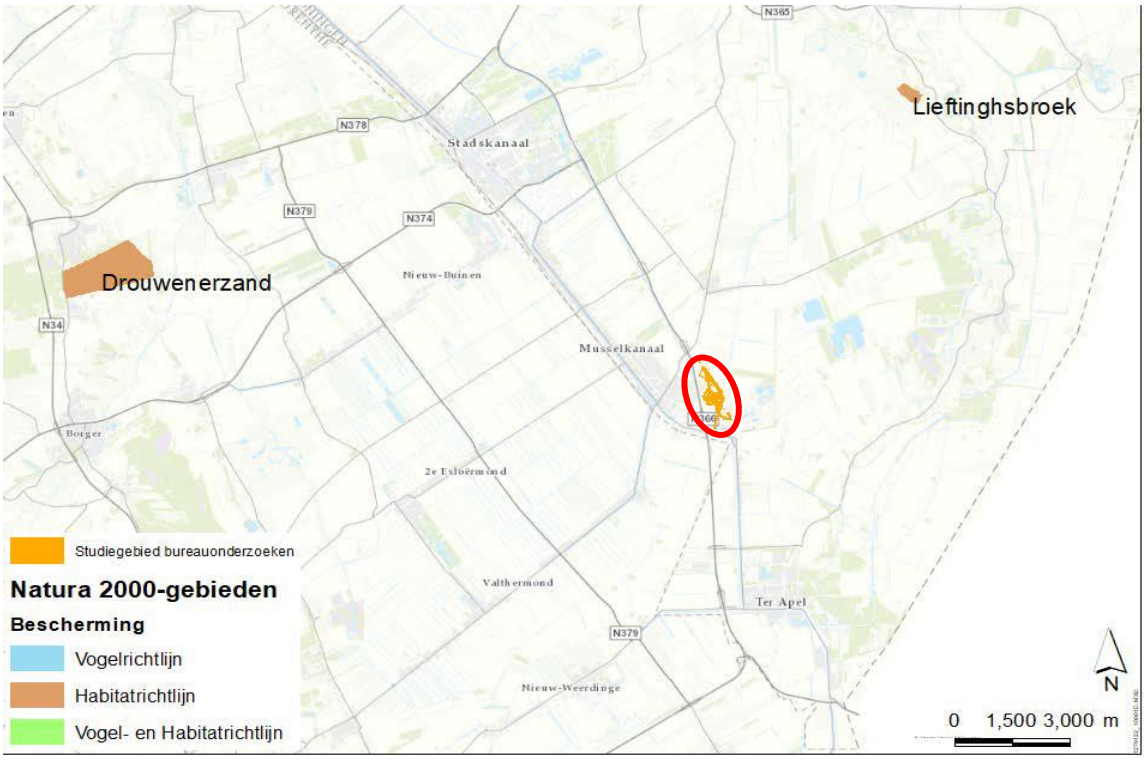

[1] Tauw. (25 februari 2021). Hoogspanningsstation 'Musselkanaal'. Voortoets, kenmerk R003-1278932WLI-V02-evm-NL.

NNN-gebied
Als de voorgenomen ontwikkeling binnen de grens van het NNN ligt dan is er mogelijk sprake van effecten op het NNN als gevolg van ruimtebeslag en/of verstoring. In dit geval ligt de voorgenomen ontwikkeling echter op circa 2,7 kilometer van NNN-gebied en derhalve worden geen negatieve effecten op NNN-gebieden verwacht.

4.8.3 Conclusie

Uit de natuurtoets (zie bijlage II) blijkt dat het voorkomen van enkele beschermde soorten en functies in het plangebied niet op voorhand is uit te sluiten. Uit het uitgevoerde soortenonderzoek (zie bijlage III) blijkt dat een ontheffing in het kader van de Wet Natuurbescherming dient te worden aangevraagd voor het project waarvan voorliggend plan onderdeel uitmaakt vanwege het voorkomen van een buizerdnest (buiten het plangebied, in de gemeente Westerwolde). Van de overige beschermde soorten en functies die uit de natuurtoets naar voren zijn gekomen zijn geen beschermde functies aangetroffen. De realisatie van het voorliggende plan is daarmee uitvoerbaar als een ontheffing wordt aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming.

Uit de voortoets (zie bijlage IV) blijkt dat als gevolg van de voorgenomen ontwikkelingen tijdens de aanlegfase sprake is van een tijdelijke kleine stikstofdepositietoename op Natura 2000-gebieden Drouwenerzand en Lieftinghsbroek. Op 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) in werking getreden. Met het in werking treden van de Wsn vervalt de vergunningplicht voor het aspect stikstof voor bouw-, aanleg- en sloopactiviteiten waarvan de emissies tijdelijk zijn. Er is in de betreffende wet geen plafond opgenomen voor de hoogte en duur van de tijdelijke emissies. Gezien het project een alleen een eenmalige tijdelijke toename van stikstofdepositie tijdens de aanlegfase tot gevolg heeft, kan in dit geval gebruik gemaakt worden van de vrijstelling zoals opgenomen in de Wsn. Daarnaast blijkt uit de algemene en gebiedsspecifieke effectbeoordelingen in de voortoets dat deze zeer tijdelijke kleine effecten als ecologisch verwaarloosbaar kunnen worden beschouwd.

Daarmee is de realisatie van het voorliggende plan op het aspect stikstofdepositie uitvoerbaar. Vanwege de ruime afstand tot NNN-gebieden (circa 2,7 kilometer) en Natura 2000-gebieden (circa 9,2 kilometer) vindt geen verstoring van deze gebieden plaats. Het aspect natuur vormt daarom geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van de in dit bestemmingsplan voorgenomen ontwikkelingen.

4.9 Water

De voorgenomen ontwikkeling kan effecten hebben op de waterhuishoudkundige situatie, zowel kwantitatief als kwalitatief. In Nederland is daarom de watertoets een verplicht onderdeel van elke ruimtelijke ontwikkeling. De watertoets is een procesinstrument waarbij de waterbeheerders in een vroegtijdig stadium worden betrokken bij de voorgenomen ontwikkeling, zodat verschillende aspecten van ‘water’ een goede plaats krijgen in de planvorming.

In de waterparagraaf worden de effecten van het ontwerp op deze verschillende aspecten omschreven, zoals waterkwantiteit, waterkwaliteit, waterkeringen, beheer en onderhoud en het effect op grondwaterpeilen.

4.9.1 Toetsingskader

De watertoets is met ingang van 1 november 2003 wettelijk verplicht geworden voor bestemmingsplannen. Omdat het beleid van het waterschap niet rechtstreeks doorwerkt in het bestemmingsplan is in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) bepaald dat de gemeente vooroverleg met onder andere het waterschap moet voeren (art. 3.1.1 Bro). Daarnaast staat ook expliciet beschreven dat de toelichting op het bestemmingsplan een beschrijving moet bevatten van de wijze waarop in het bestemmingsplan rekening is gehouden met de waterhuishouding (art. 3.1.6 b Bro).

Op verschillende bestuursniveaus zijn de afgelopen jaren beleidsnota's verschenen aangaande de waterhuishouding, allen met als doel een duurzaam waterbeheer (kwalitatief en kwantitatief). Hieronder staat een overzicht van de voor het plangebied relevante wet- en regelgevingen en nota's.

Europees beleid

Kaderrichtlijn Water (KRW)
De Kaderrichtlijn Water (KRW) is een Europese richtlijn die alle lidstaten verplicht te zorgen voor schoon grond- en oppervlaktewater. De KRW geeft bijvoorbeeld aan welke planten en vissen in het water behoren voor te komen, wat het zuurstofgehalte daarbij moet zijn en hoeveel voedingsstoffen een bepaald type water maximaal mag bevatten voor een gezond waterleven. De provincie legt de doelen voor het oppervlaktewater vast.

Nationaal beleid

Nationaal Waterplan (NWP2)
Het 2e Nationaal Waterplan (NWP2) beschrijft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de periode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Dit plan is vastgesteld op 14 december 2015. Er wordt ingezet op het robuust en toekomstgericht inrichten van het Nederlandse watersysteem, gericht op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit en een gezond ecosysteem als basis voor welzijn en welvaart. Er wordt gestreefd naar een integrale benadering waarin wateropgaven zoveel mogelijk in samenhang met andere thema's worden ontwikkeld. Het Nationaal Waterplan gaat uit van een sterke relatie tussen ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijke adaptatie. Water staat nooit los van de omgeving.
Het raakt aan andere belangen. Er wordt gestreefd naar integrale combinaties, waarbij ruimtelijke inrichting een belangrijke rol speelt bij het oplossen van wateropgaven. Hiervoor wordt de strategie inpassing, rivierverruiming, meekoppelen, integrale uitwerking en slimme combinaties toegepast. Het kader van de watertoets is wettelijk verankerd in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro).

Waterwet
Op 29 januari 2009 is de Waterwet vastgesteld. Deze wet regelt het beheer van oppervlaktewater en grondwater, en verbetert ook de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. Daarnaast levert de Waterwet een flinke bijdrage aan kabinetsdoelstellingen zoals vermindering van regels, vergunningstelsels en administratieve lasten. Een belangrijk gevolg van de Waterwet is dat de huidige vergunningstelsels uit de afzonderlijke waterbeheerwetten worden gebundeld. Dit resulteert in één vergunning, de Watervergunning, die met een wettelijk vastgesteld aanvraagformulier kan worden aangevraagd. Daarnaast kent de Waterwet voor projecten zoals dijkversterkingen het projectplan dat een beschrijving geeft van het werk en de wijze waarop het zal worden uitgevoerd.

Bestuursakkoord Water
Het Rijk, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Unie van Waterschappen (UvW) en de Vereniging van waterbedrijven in Nederland (Vewin) sloten in 2011 het Bestuursakkoord Water (BAW). Daarin is afgesproken om de doelmatigheid van het waterbeheer te vergroten. Minder bestuurlijke drukte, heldere verantwoordelijkheden, slim en kosteneffectief samenwerken staat centraal in deze afspraken, die lopen tot 2021. Op 31 oktober 2018 hebben de waterpartners aanvullende afspraken gemaakt op het Bestuursakkoord Water. Dit omdat nieuwe opgaven vragen om nieuwe afspraken. Het addendum bevat nieuwe en hernieuwde afspraken over de volgende onderwerpen.
1 de kansen van de informatiesamenleving;
2 de risico's van digitale dreigingen;
3 het succes van regionale samenwerking tussen gemeenten, waterschappen en drinkwaterbedrijven;
4 implementatie van de Omgevingswet in de waterketen.

Doel van het Bestuursakkoord Water is te blijven zorgen voor:
1 veiligheid tegen overstromingen;
2 een goede kwaliteit water;
3 voldoende zoet water.

Provinciaal beleid

Omgevingsvisie

Het regionaal waterplan van de provincie Groningen maakt onderdeel uit van de geconsolideerde omgevingsvisie van februari 2019 (en de actualisatie uit 2020). De omgevingsvisie is opgedeeld in elf provinciale belangen, onderverdeeld in vijf thema's. Eén van deze thema's is 'Water', bestaande uit de belangen 'waterveiligheid' en 'schoon en voldoende water'. In de bijbehorende hoofdstukken zijn de lange-termijnbeleidsdoelen van de provincie Groningen uitgewerkt met betrekking tot deze belangen.

Omgevingsverordening

In de omgevingsverordening van de provincie Groningen zijn regels van de provincie Groningen opgenomen voor de fysieke leefomgeving. Eén van de hoofdstukken in de omgevingsverordening heeft betrekking op het thema water. Hierin worden regels gesteld voor de waterveiligheid, waterkwantiteit en voor schoon en voldoende drinkwater.

Waterschapsbeleid Hunze en Aa's

Het plangebied van het bestemmingsplan valt onder het beheer van het Waterschap Hunze en Aa's. Binnen het beheergebied van Waterschap Hunze en Aa's is sprake van zeven watersystemen. Voor het plangebied is het watersysteem Westerwolde van toepassing. In de beheerplannen voor de periode 2016-2021 is door het waterschap op hoofdlijnen vastgelegd met welke ambities de ontwikkelingen en opgaven op het gebied van veiligheid, voldoende water en schoon en ecologisch gezond water worden opgepakt. Momenteel wordt het nieuwe waterbeheerprogramma 2022-2027 voorbereid.

4.9.2 Resultaten

Voor de voorgenomen ontwikkeling is op basis van de uitgangspuntennotitie van het waterschap (kenmerk IN21-Z27748) een watertoets[1] opgesteld (zie bijlage V). Hieruit blijkt dat er in het plangebied sprake kan zijn van waterhuishoudkundige belangen. Het gaat hierbij om:

- een aantal hoofdwatergangen in het plangebied (zie afbeelding 4.2);
- kruisen Mussel-Aakanaal en de Mussel-Aa (KRW-lichaam) (zie afbeelding 4.3);
- kruisen beschermingszones waterkering (5m) rondom het Mussel-Aakanaal (zie afbeelding 4.4).

Afbeelding 4.2 Hoofdwatergangen in het plangebied

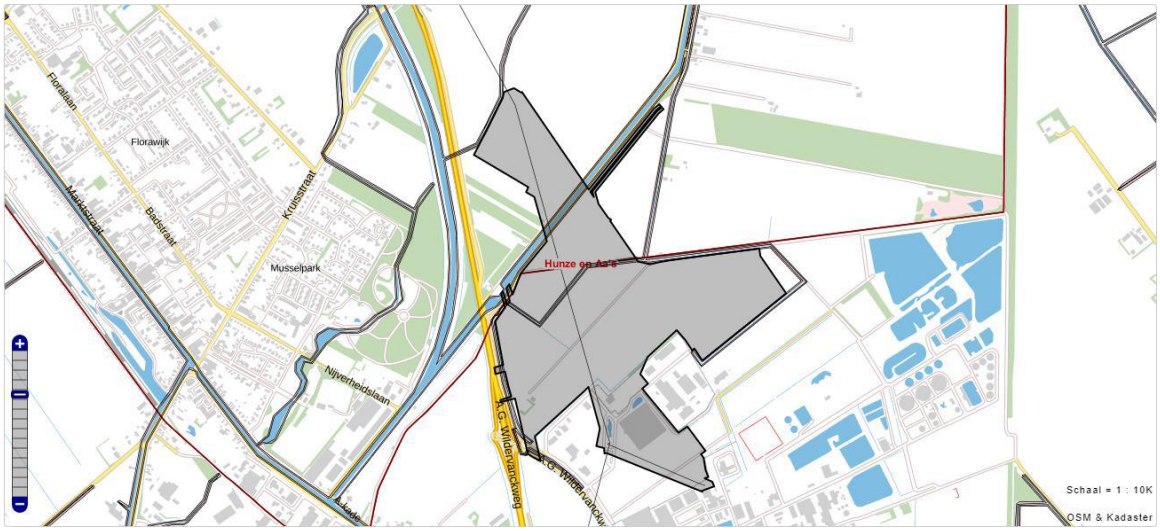

[1] V.O.F. ACT TWB. (21 juni 2021). Watertoets station Musselkanaal, kenmerk 123728/21-009.612

Afbeelding 4.3 KRW-waterlichamen in het plangebied

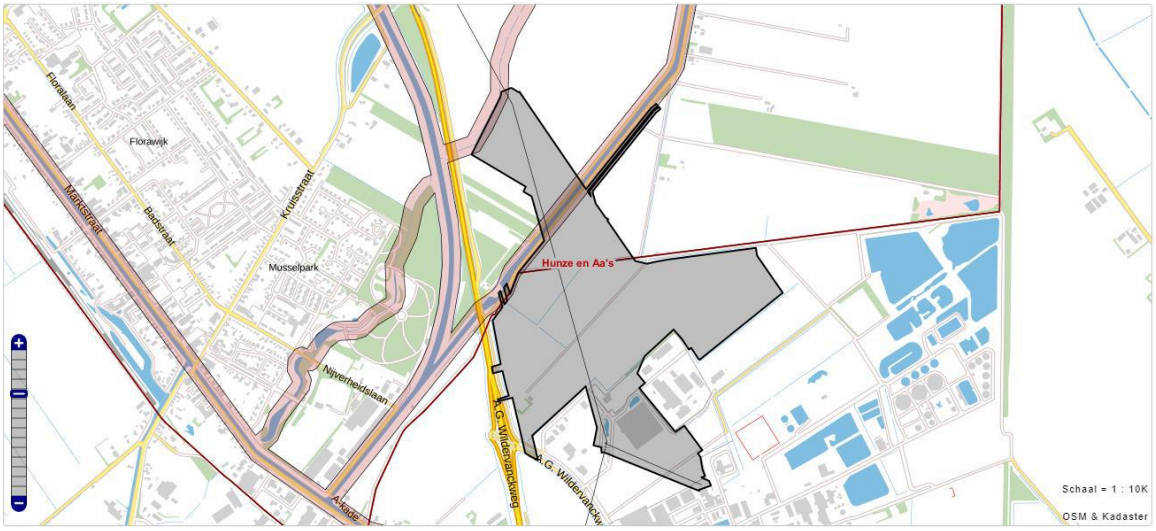

Afbeelding 4.4 Beschermingszones waterkeringen in het plangebied

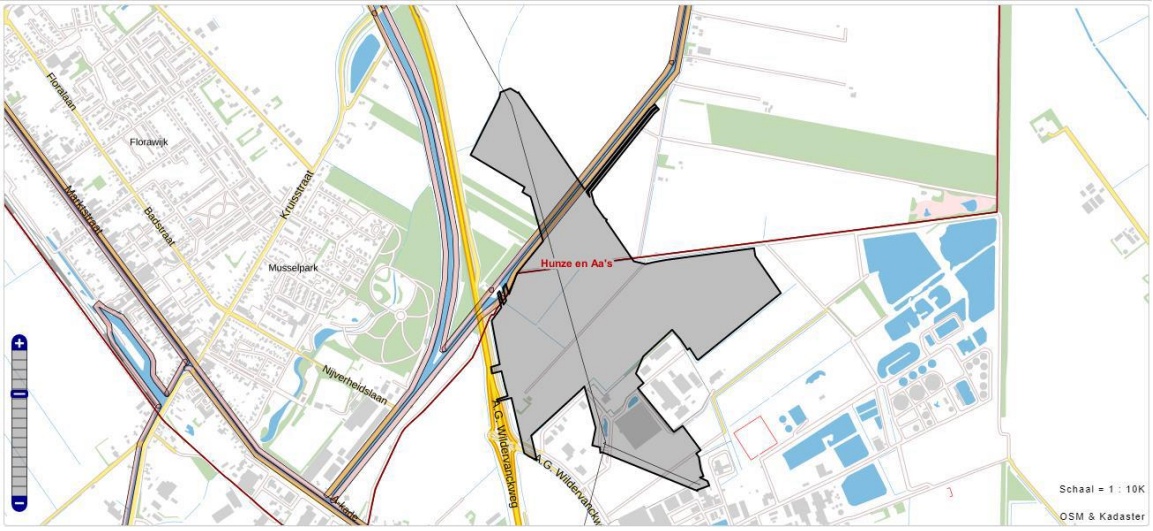

De voorgenomen ontwikkeling voorziet enkel in het kruisen van hoofdwatergangen (waaronder het Mussel-Aakanaal). Voor het kruisen van de beschermingszones en waterkering rondom het Mussel-Aakanaal (door middel van een gestuurde boring) geldt dat afstemming met het waterschap noodzakelijk is inzake de impact van de gestuurde boring op de veiligheid van de waterkering. Daarnaast dient bij het kruisen van waterlichamen (zoals hoofdwatergangen) met de ondergrondse 110kV-kabelverbinding rekening te worden gehouden met de daarvoor geldende voorschriften van het waterschap.

4.9.3 Conclusie

Voor de voorgenomen ontwikkeling moeten een aantal watergangen, inclusief twee KRW-waterlichamen en een beschermingszone waterkering worden gekruist. Door hierover tijdig af te stemmen met het waterschap en te voldoen aan de hiervoor geldende regels vormt het thema water geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan.

4.10 Bodem

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening dient in verband met de uitvoerbaarheid van een plan rekening te worden gehouden met de bodemgesteldheid in het plangebied. Met andere woorden: is de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem geschikt voor de beoogde bestemming(en)/functie(s)? Is er bodemverontreiniging is die de functiedoelen kan frustreren, levert dit gezondheidsrisico's, ecologische risico's of verspreidingsrisico's op en kan er tijdig iets aan gedaan worden? Uitgangspunt is dat de bodemkwaliteit geen onaanvaardbaar risico oplevert voor de gebruikers van de bodem. Bovendien mag de bodemkwaliteit niet verslechteren door grondverzet (bijvoorbeeld graafwerkzaamheden). Dit is het zogenaamde stand still-beginsel.

4.10.1 Toetsingskader

In de Wet bodembescherming (Wbb) is bepaald dat indien de desbetreffende bodemkwaliteit niet voldoet aan de norm voor de beoogde functie, de grond zodanig dient te worden gesaneerd dat zij kan worden gebruikt door de desbetreffende functie (functiegericht saneren). Nieuwe bestemmingen dienen bij voorkeur op schone grond te worden gerealiseerd.

De wet is van toepassing op bestemmingsplannen die nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk maken, zoals stedelijke uitleggebieden, stedelijke herstructurering of herontwikkelingsopgaven, waarbij het gebruikelijk is om in de toelichting nader in te gaan op eventuele verontreinigingssituaties op basis van een bodemonderzoek. In beginsel dient een bestemmingsplan minimaal vergezeld te worden van een verkennend bodemonderzoek, conform de NEN 5740, dat niet ouder is dan vijf jaar.

4.10.2 Resultaten

Historisch vooronderzoek

In het kader van de voorgenomen ontwikkeling is een historisch vooronderzoek conform de NEN 5725 en de NEN 57172 uitgevoerd om inzicht te verkrijgen in de mogelijke aanwezigheid van verontreinigingen in het plangebied (zie bijlage VI)[1]. Dit historisch vooronderzoek is uitgevoerd voor zowel de land- als waterbodem. Op basis van dit onderzoek zijn een aantal locaties binnen het plangebied als verdacht aangemerkt. Zo zijn onder andere een aantal asbestverdachte gebieden aangemerkt waarvoor nader onderzoek gedaan wordt, en zijn gebieden aangemerkt als verdacht op PFAS in de toplaag waarnaar nader onderzoek moet worden gedaan. In dit onderzoek wordt advies gegeven over de benodigde onderzoeksstrategieën voor een verkennend (water)bodemonderzoek. Dit onderzoek moet verder inzicht geven in de aanwezige verontreiniging. Op basis van dit onderzoek worden in overleg met bevoegd gezag passende maatregelen genomen conform wet- en regelgeving om met eventuele verontreiniging om te gaan.

Verkennend bodemonderzoek

Als vervolg op het historisch vooronderzoek is een verkennend bodemonderzoek (bijlage VII)[2] uitgevoerd voor de voorgenomen ontwikkeling. Ter hoogte van de Grensweg, langs de grens met gemeente Westerwolde is mogelijk een geval van ernstige bodemverontreiniging met asbest aanwezig. Een nader asbestonderzoek wordt uitgevoerd om het exacte gehalte aan asbest te bepalen. Op basis hiervan worden passende maatregelen genomen. Verder bevat het plangebied PFAS-houdende grond. Vrijkomende grond kan op basis van het verkennend bodemonderzoek worden afgevoerd naar een erkend verwerker. Voor toepassing van de grond elders gelden het Besluit bodemkwaliteit en het aangepast Tijdelijk Handelingskader voor hergebruik van PFAS-houdende grond en baggerspecie.

---

1 Tauw. (25 februari 2021). Historisch vooronderzoek NNON Locatie Musselkanaal, kenmerk R001-1278932DKI-V02-evm-NL.

2 Tauw. (17 juni 2021). Verkennend (water)bodemonderzoek inclusief asbest NNON locatie Musselkanaal, kenmerk R005-1278932DKI-V02-evm-NL.

Aanvullend historisch vooronderzoek en verkennend (water)bodemonderzoek inclusief asbest
Er is een aanvullend historisch vooronderzoek en verkennend (water)bodemonderzoek, inclusief asbest[1] uitgevoerd (bijlage VIII). Voor een aantal deelgebieden zijn verhoogde gehalten verdachte stoffen (waaronder asbest) gemeten. In het plangebied is daarnaast sprake van een zogeheten 'asbestweg'. Waar nodig worden passende maatregelen genomen conform de aanbevelingen in het aanvullende onderzoek. Grondroerende werkzaamheden ter plaatse van de waterbodems dienen te worden uitgevoerd onder het minimale niveau van risicobeheersing (basishygiëne maatregelen).

4.10.3 Conclusie

Op basis van de historische vooronderzoeken zijn een aantal locaties als verdacht aangemerkt. Deze locaties zijn verder onderzocht in een verkennend (water)bodemonderzoek en een aanvullend verkennend (water)bodemonderzoek, inclusief asbest. Uit deze onderzoeken blijkt dat voor een aantal gebieden verhoogde gehalten verdachte stoffen (waaronder asbest) gemeten zijn. Waar nodig worden passende maatregelen genomen conform de aanbevelingen in de verkennende (water)bodemonderzoeken. Daarnaast bevat het plangebied PFAS-houdende grond. Eventuele vrijkomende grond kan worden afgevoerd naar een erkend verwerker of volgens de daarvoor geldende regels worden hergebruikt. Dit staat de uitvoerbaarheid van de voorgenomen ontwikkelingen op grond van dit bestemmingsplan niet in de weg.

4.11 Archeologie

Voorafgaand aan het vaststellen van het bestemmingsplan dient inzicht te zijn verkregen in bekende en te verwachten archeologische waarden in het plangebied en omgeving, en wat de aard en omvang van de voorgenomen werkzaamheden zijn en of deze een bedreiging vormen voor het bodemarchief. Indien dit het geval is, wordt geadviseerd op welke wijze hiermee in het vervolgtraject van de plannen rekening dient te worden gehouden.

4.11.1 Toetsingskader

De bescherming van archeologisch en cultureel erfgoed in Nederland is vastgelegd in de Erfgoedwet, die op 1 juli 2016 in werking is getreden. De Erfgoedwet is in de plaats gekomen van zes wetten en regelingen op het gebied van cultureel erfgoed, waaronder de Monumentenwet 1988. Onderdelen van de Erfgoedwet, die van toepassing waren op de fysieke leefomgeving gaan naar de Omgevingswet, die naar verwachting in 2022 van kracht wordt. Voor deze onderdelen is daartoe in de Erfgoedwet voor de periode 2016-2022 een overgangsregeling opgenomen.

De Erfgoedwet regelt onder andere de bescherming van archeologisch erfgoed in de bodem. Bij ingrepen waarbij de ondergrond wordt geroerd, dient te worden aangetoond dat de eventueel aanwezige archeologische waarden niet worden aangetast. Archeologisch onderzoek zal moeten worden uitgevoerd als er sprake is van een hoge trefkans of als het plangebied niet is gekarteerd.

Beleidsnota archeologie en cultuurhistorie (Gemeente Stadskanaal)
Voor de gemeente Stadskanaal is de beleidsnota archeologie en cultuurhistorie in voorbereiding, waarin de archeologie en cultuurhistorie in de gemeente wordt beschreven, archeologische en cultuurhistorische waarden in kaart worden gebracht en gemeentelijk beleid voor archeologie en cultuurhistorie wordt beschreven.

[1] Tauw. (28 oktober 2021). Historisch vooronderzoek en verkennend (water)bodemonderzoek inclusief asbest NNON locatie Musselkanaal; Deellocaties AVEBE en Uitbreiding onderzoeksgebied, kenmerk R010-1278932DKI-V02-evm-NL

4.11.2 Resultaten

Vooronderzoek

Voor het plangebied is een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd (bijlage IX) om een gespecificeerde archeologische verwachting op te stellen en adviezen te geven hoe met de verwachte archeologische waarden dient te worden omgegaan[1]. Voor een deel van het onderzoeksgebied is eerder een bureauonderzoek uitgevoerd. Archeologisch veldonderzoek heeft hier echter in het verleden nog nooit plaatsgevonden. De gemeente heeft voor het onderzoeksgebied nog geen vastgestelde archeologische verwachtings- of beleidskaart. Bij de beleidsnota archeologie en cultuurhistorie in voorbereiding zit echter wel een archeologische waardenkaart. Op deze kaart is te zien dat het plangebied in gebied met een lage archeologische verwachtingswaarde ligt. Binnen dit gebied kan ter hoogte van beekdalen echter wel sprake zijn van een hoge archeologische verwachtingswaarde.

Het plangebied overlapt gedeeltelijk met een beekdal. Hoewel voor beekdalen in gebieden met een lage archeologische verwachtingswaarde geen archeologische onderzoeksplicht geldt, wordt hier in het archeologisch vooronderzoek verder aandacht aan besteed. Ook op provinciaal niveau zijn voor het onderzoeksgebied geen archeologisch waardevolle gebieden aangewezen en op de geldende bestemmingsplannen is geen dubbelbestemming archeologie opgenomen in het plangebied.

Afbeelding 4.5 laat de gespecificeerde archeologische verwachting voor het plangebied zien. In het archeologisch vooronderzoek wordt gesteld dat met name voor de hoger gelegen delen een hoge verwachting voor nederzettingen geldt, met een zeer hoge verwachting voor de dekzandkoppen en de flanken daarvan. In de lager gelegen delen worden geen nederzettingen verwacht, maar kunnen wel beekdalspecifieke vindplaatsen aanwezig zijn.

Van de aanlegactiviteiten worden graafwerkzaamheden als bedreigend gezien voor eventueel aanwezige archeologische waarden. Met uitzondering van de verstoorde of reeds onderzochte delen van het plangebied is een archeologisch vervolgonderzoek uitgevoerd voor de locaties waar graafwerkzaamheden gepland zijn. Voor de delen van het plangebied waar geen graafwerkzaamheden gepland zijn, is geen archeologisch vervolgonderzoek noodzakelijk.

[1] RAAP. (3 maart 2021). Netversterking Noord-Oost Nederland (NNON), locatie Musselkanaal, gemeenten Westerwolde en Stadskanaal; archeologisch vooronderzoek: een bureauonderzoek. Kenmerk 4944.

Afbeelding 4.5 Gespecificeerde archeologische verwachtingen

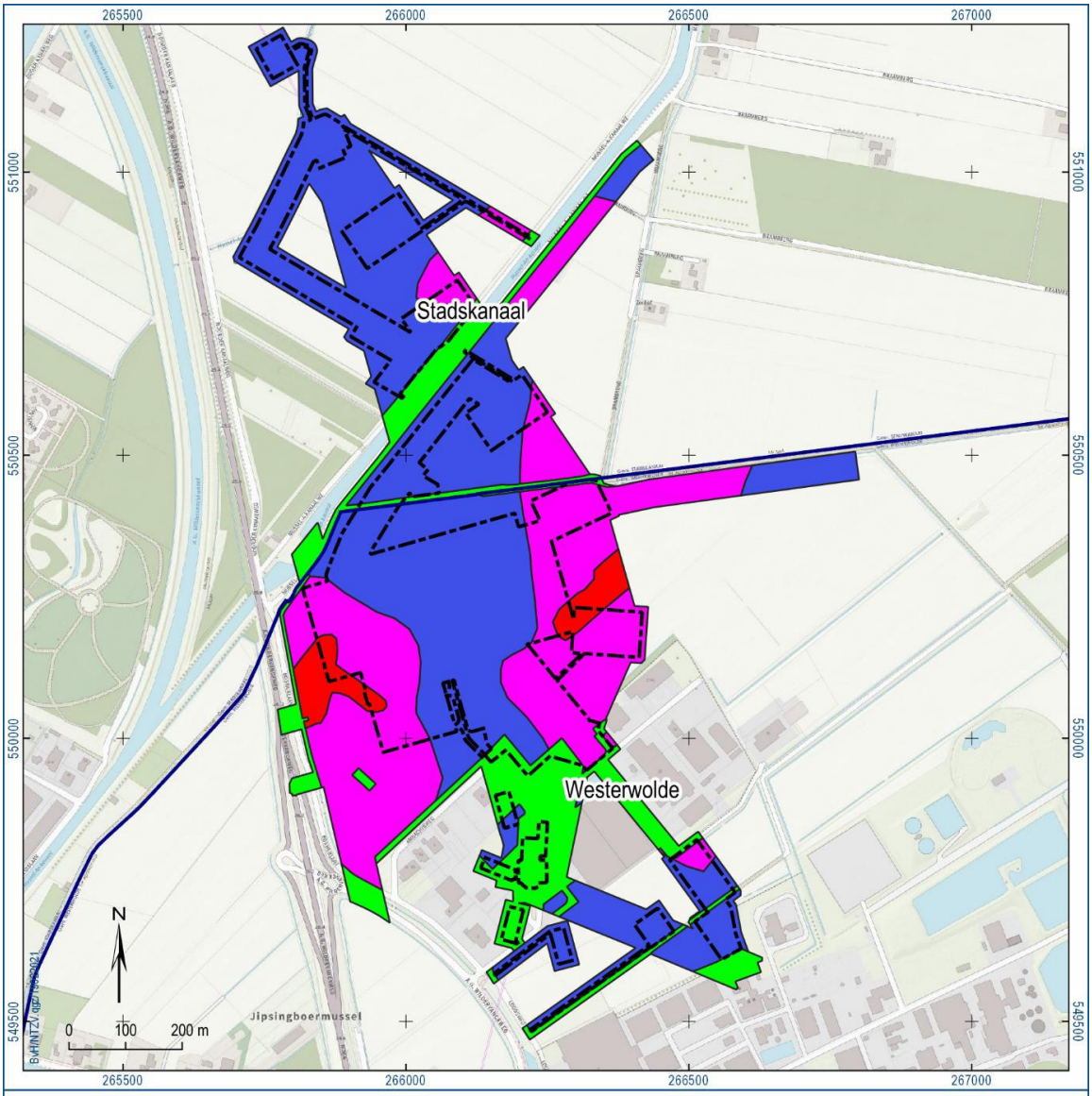

legenda

- werkgebied
- gemeentegrens
- verstoord/reeds onderzocht, lage archeologische verwachting
- hoger gelegen dekzandvoorkomens, hoge archeologische verwachting
- mogelijke zandkoppen in het beekdal, hoge archeologische verwachting
- beekdal, verwachting voor beekdalspecifieke vindplaatsen

RAAP

Inventariserend veldonderzoek

Voor het plangebied zijn een inventariserend archeologisch veldonderzoek[1] en een aanvullend inventariserend archeologisch veldonderzoek uitgevoerd[2] (zie bijlagen X en XI). De oppervlaktekartering in dit onderzoek heeft geen archeologische vondsten opgeleverd. De kans op vindplaatsen in het plangebied is daarom naar laag bijgesteld ten opzichte van het archeologisch vooronderzoek. De kans dat waardevolle archeologische resten worden aangetast met de planontwikkeling is dan ook klein. Het plangebied is voldoende onderzocht met het inventariserend archeologisch veldonderzoek en kan worden vrijgegeven voor de voorgenomen ontwikkeling. Het is nooit volledig uit te sluiten dat archeologische resten worden aangetroffen. Eventueel archeologische vondsten worden gemeld bij de bevoegde overheid, zoals aangegeven in artikel 5.10 en 5.11 van de Erfgoedwet.

4.11.3 Conclusie

Op basis van het archeologisch vooronderzoek zijn gebieden bepaald met een (hoge) archeologische waarde. Voor graafwerkzaamheden in deze gebieden zijn daarom archeologische vervolgonderzoeken uitgevoerd om een advies te kunnen vormen over de omgang met eventueel aanwezige archeologische waarden. Op basis van dit onderzoek is de kans op archeologische vindplaatsen als laag ingeschat en de voorgenomen ontwikkeling kan daarmee uitgevoerd worden zonder verdere maatregelen. Het aspect archeologie vormt daarmee geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van de voorgenomen ontwikkelingen in het plangebied.

4.12 Landschap en cultuurhistorie

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening is het verplicht om in een bestemmingsplan een beschrijving op te nemen van de manier waarop er rekening is gehouden met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden (gebouwd erfgoed, cultuurlandschap en archeologie). Hierbij gaat het om zowel beschermde objecten en structuren, als niet beschermde objecten als structuren. Daarnaast dient in het kader van een goede ruimtelijke ordening in de planvorming rekening te worden gehouden met het aspect landschap. Hierbij gaat het om kenmerkende ruimtelijke patronen/structuren, karakteristieke beplantingsvormen en gebruikte soorten, de ruimtelijke opbouw van bebouwing in een gebied en natuurwaarden in de omgeving.

4.12.1 Toetsingskader

De bescherming van archeologisch en cultureel erfgoed in Nederland is vastgelegd in de Erfgoedwet, die op 1 juli 2016 in werking is getreden. De Erfgoedwet is in de plaats gekomen van zes wetten en regelingen op het gebied van cultureel erfgoed, waaronder de Monumentenwet 1988. Onderdelen van de Monumentenwet, die van toepassing waren op de fysieke leefomgeving gaan naar de Omgevingswet, die naar verwachting in 2022 van kracht wordt. Voor deze onderdelen is daartoe in de Erfgoedwet voor de periode 2016-2022 een overgangsregeling opgenomen.

Het uitgangspunt bij ruimtelijke ontwikkelingen is om het binnen een plangebied aanwezige cultuurhistorische erfgoed te behouden. Dit houdt in dat bescherming moet worden geboden aan de aanwezige Rijksmonumenten, provinciale en gemeentelijke monumenten. Met als doel cultuurhistorische

[1] ADC ArcheoProjecten. (15 april 2021). Netversterking Noord-Oost Nederland (NNON), locatie Musselkanaal, gemeenten Westerwolde en Stadskanaal; Een inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek en oppervlaktekartering. Kenmerk 5445.

[2] ADC ArcheoProjecten. (28 oktober 2021). Musselkanaal, gemeenten Westerwolde en Stadskanaal, Netversterking Noord-Oost Nederland (NNON); Een inventariserend veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek en oppervlaktekartering. Kenmerk 5445.

belangen te laten meewegen in de ruimtelijke ordening is per 1 januari 2012 het Besluit ruimtelijke ordening gewijzigd. Daarmee zijn gemeenten verplicht in een bestemmingsplan een beschrijving op te nemen van de wijze waarop met de in het gebied aanwezige cultuurhistorische waarden rekening is gehouden.
Dat betekent dat een analyse moet worden verricht naar de cultuurhistorische waarden in een bestemmingsplangebied en dat daar conclusies aan moeten worden verbonden die in een bestemmingsplan verankerd worden.

Kwaliteitsgids Groningen
Voor de provincie Groningen is de kwaliteitsgids Groningen opgesteld. Hierin worden de landschappelijke, cultuurhistorische en ruimtelijke kwaliteiten van (de verschillende deelgebieden in) de provincie Groningen beschreven. De kwaliteitsgids is gebaseerd op eerdere beleidsstukken met betrekking tot landschap, zoals het landschapsontwikkelingsplan Oldambt, Westerwolde en Veenkoloniën (2006) en de Beleidsnotitie Landschap (2014). Het planvoornemen ligt in deelgebied Westerwolde. Karakteristiek voor dit deelgebied is:
- kleinschalige beslotenheid met afwisselend esgehuchten, esdorpen, essen op dekzandkoppen met akkercomplexen, hooilanden in de beekdalen, kleine bosjes en houtwallen;
- esdorpen markeren de randen van het beekdal;
- wegen en paden hebben een meanderend beloop;
- contrast tussen het kleinschalig besloten esdorpenlandschap en het rationele, open heideontginningslandschap;
- rationeel verkaveld jong heideontginningslandschap met verspreid liggende agrarische bebouwing.

Voor het behoud en de verdere versterking van de ruimtelijke kwaliteit van Westerwolde verdient bij nieuwe ontwikkeling de aansluiting op de volgende kenmerken de aandacht:
- de samenhang van de kenmerkende structuren van met afwisselend de kleinschalige beslotenheid van esdorpen en -gehuchten met kleine bosjes en houtwallen op de hoger gelegen delen, open essen op dekzandkoppen met akkercomplexen, en open hooilanden in het nattere beekdal;
- de schaal en het karakter van de historisch gegroeide dorpsstructuur;
- het contrast tussen het kleinschalig besloten esdorpenlandschap met meer organische vormen en het rationele, open heideontginningslandschap;
- de duidelijke randen van Esdorpen die de overgang naar de essen markeren, en geen geleidelijke overgangen te creëren;
- de clusters van verspreide boerderijen, 'hoeves' bij de esdorpen;
- de verspreide bebouwing in esgehuchten met Westerwoldse boerderijen;
- de onregelmatig organisch gegroeide, dun bebouwde en groene linten met ontginningsboerderijen met komvorming op kruispunten in het heideontginningslandschap;
- het relatief groene en bosrijke karakter van de esdorpen op de hoger gelegen delen, door streekeigen beplanting hier te concentreren.

Daarnaast is op de kaarten in de kwaliteitsgids een aantal landschapstypen, waardevolle (cultuurhistorische) landschapselementen en erfgoed onderscheiden.

4.12.2 Resultaten

In het plangebied liggen geen Rijks-, provinciale of gemeentelijke monumenten, is geen sprake van beschermde stads- of dorpsgezichten en komen geen gebieden van aardkundige waarde voor. Ook gelden er in het plangebied geen dubbelbestemmingen voor cultuurhistorische of landschappelijke waarden. In de kwaliteitsgids Groningen staat het plangebied aangeduid als landschapstype 'heide-ontginningenlandschap' (zie afbeelding 4.6). De hoofdstructuur van dit landschap bestaat uit rechte heideontginningswegen met verspreide bebouwing en plaatselijk bos. De essentiële elementen en kenmerken in dit landschap zijn grootschalige openheid en vestingen, ondersteund door (bebost) stuifzandreliëf en heidevelden. Het plangebied raakt aan een karakteristieke waterloop, maar voorziet niet in wijziging van deze waterloop.

In de beleidsnota archeologie en cultuurhistorie in voorbereiding zijn de beek de 'Mussel-Aa', het Mussel-Aa-kanaal en de Grensweg aangeduid als historische lijnelementen. Zowel het Mussel-Aa-kanaal als de

Grensweg worden door middel van een boring gekruist waardoor geen effecten op deze lijnelementen optreden. Naast de beek de 'Mussel-Aa' vinden werkzaamheden plaats, maar deze zullen niet leiden tot aantasting van de Mussel-Aa.

Afbeelding 4.6 Basiskwaliteitskaart landschap en cultuurhistorie uit de kwaliteitsgids Groningen met globale aanduiding plangebied (rode contour)

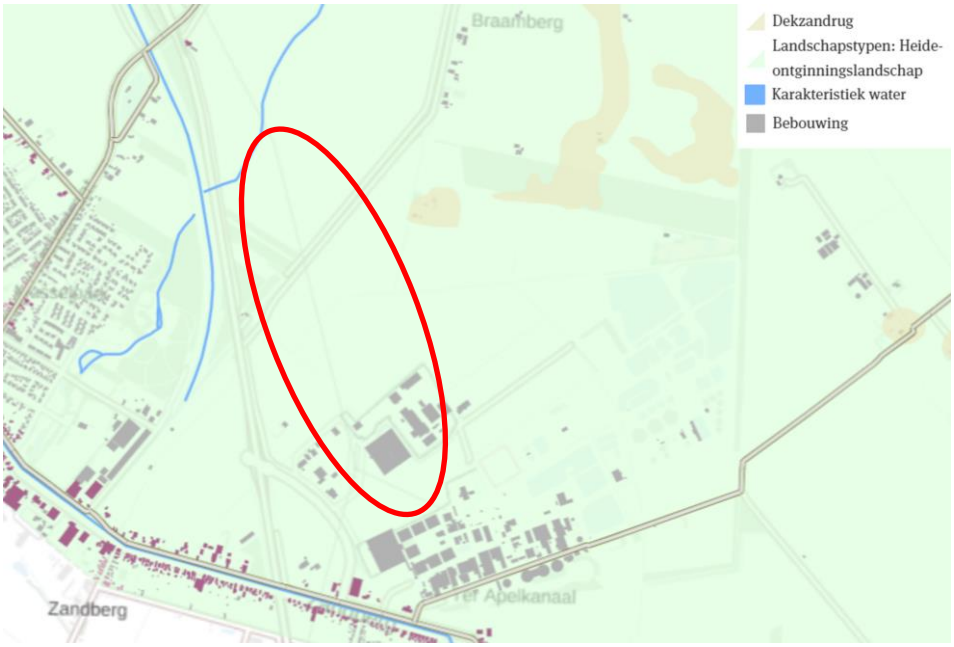

Het plan voorziet enkel in een minimale verbreding van de bestaande bovengrondse 380kV-lijnverbinding Meeden-Zwolle in de gemeente Stadskanaal en het realiseren van een opstijgpunt ter hoogte van deze verbinding. Omdat de bestaande bovengrondse lijnverbinding al onderdeel van het landschap is, zijn de landschappelijke effecten van de voorgenomen ontwikkeling verwaarloosbaar.

Het voornemen waarvoor dit bestemmingsplan is opgesteld heeft ook betrekking op een hoogspanningsstation in de gemeente Westerwolde. Voor de landschappelijke inpassing van dit hoogspanningsstation is een landschapsplan opgesteld waarbij tevens inwoners van de gemeente Stadskanaal betrokken waren. Het landschapsplan is onderdeel van het bestemmingsplan dat gelijktijdig wordt opgesteld voor de gemeente Westerwolde.

4.12.3 Conclusie

Het plan voorziet niet in de wijziging of aantasting van beeldbepalende of belangrijke (cultuurhistorische) landschapselementen. De aspecten landschap en cultuurhistorie vormen geen belemmering voor dit plan.

4.13 Kabels en leidingen

De ongestoorde ligging van planologisch relevante leidingen en hoogspanningsverbindingen dient te worden gewaarborgd. Tevens dient rond dergelijke leidingen en verbindingen rekening te worden gehouden met zones waarbinnen mogelijke beperkingen gelden.

4.13.1 Toetsingskader

De leidingen en verbindingen zijn te verdelen in drie typen:
1 buisleidingen met een externe veiligheidszone;
2 bovengrondse hoogspanningslijnen;
3 overige leidingen.

De eerste twee type leidingen zijn in ieder geval planologisch relevant. Voor de overige leidingen bepalen bevoegd gezag en leidingbeheerders of deze planologisch relevant zijn.

Voorbeelden van planologisch relevante leidingen zijn leidingen waarin de navolgende producten worden vervoerd:
- gas, olie, olieproducten, chemische producten, vaste stoffen en goederen;
- aardgas met een diameter groter of gelijk aan 18 inch;
- defensiebrandstoffen;
- warmte en afvalwater, ruwwater of halffabricaat voor de drink- en industriewatervoorziening met een diameter groter of gelijk aan 18 inch.

TenneT en Enexis, initiatiefnemers van het voornemen waarvoor dit bestemmingsplan wordt opgesteld, beschouwen haar ondergrondse kabels als planologisch relevant. Gezien het groot maatschappelijk belang van de kabels en omdat er grote problemen ontstaan als de kabels niet meer werken of niet gerealiseerd kunnen worden, is het wenselijk/noodzakelijk deze in het bestemmingsplan op te nemen.

4.13.2 Resultaten

TenneT en Enexis dragen er zorg voor dat voor de realisatie van het hoogspanningsstation, de ondergrondse 110kV-kabelverbinding, de toekomstige middenspanningskabels alsmede de verbreding van de bovengrondse 380kV-lijnverbinding tijdig met relevante kabel- en leidingbeheerders wordt afgestemd over de uit te voeren werkzaamheden in het plangebied. De bestaande kabels en leidingen onder en nabij het plangebied worden daarbij tijdig geïnventariseerd. Ten behoeve van het project wordt (indien nodig) hierover tijdig afgestemd met de verantwoordelijke netbeheerders. De kabels en leidingen worden waar mogelijk gekruist door middel van een open ontgraving en waar nodig door middel van een persing of gestuurde boring. Alvorens de aanleg plaatsvindt wordt een KLIC-melding gedaan. In het plangebied ligt een planologisch vastgelegde aardgastransportleiding. Aangezien voorliggend bestemmingsplan komt te gelden in aanvulling op de onderliggende bestemmingsplannen is het niet noodzakelijk om bestaande planologisch relevante kabels en leidingen op te nemen in voorliggend bestemmingsplan.

De ondergrondse 110kV-kabelverbinding, de toekomstige ondergrondse middenspanningskabels en de verbreding van de 380kV-verbinding gelden in aanvulling op de onderliggende bestemmingsplannen. Daarbij blijft de huidige planologische regeling van deze kabels en leidingen behouden, met als aanvulling dat de aanleg, het beheer en het onderhoud van de hoog- of middenspanningsverbindingen die onderdeel uitmaken van dit plan zonder omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden wordt mogelijk gemaakt. Daarnaast vinden er ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling werkzaamheden en/of kruisingen plaats ter hoogte van de bestaande planologisch beschermde bovengrondse hoogspanningsverbindingen Meeden-Zwolle (de delen die buiten voorliggend plan vallen) en de aftakking naar onderstation Dobbestroom. TenneT TSO B.V. is zowel beheerder van deze verbindingen als mede-initiatiefnemer van voorliggend bestemmingsplan en draagt zorg voor tijdelijke passende maatregelen ten behoeve van het functioneren van de verbindingen tijdens de aanlegfase. Op deze manier worden effecten op het functioneren van deze verbindingen voorkomen.

4.13.3 Conclusie

De voorgenomen ontwikkeling kruist meerdere kabels en leidingen. Eén hoogspanningsverbinding is planologisch vastgelegd. TenneT en Enexis dragen zorg voor tijdige afstemming met relevante kabel- en leidingbeheerders. TenneT neemt daarnaast passende tijdelijke maatregelen ten behoeve van het functioneren van de eigen verbindingen tijdens de aanlegfase. Het aspect kabels en leidingen vormt daarmee geen belemmering voor de realisatie van het plan. Daarnaast worden door middel van voorliggend plan zowel de nieuwe ondergrondse 110kV-verbindingen van TenneT als de nieuwe ondergrondse middenspanningsverbindingen van Enexis planologisch beschermd.

4.14 Ontplofbare oorlogsresten

In de volgende paragrafen wordt ingegaan op de mogelijke aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten (voorheen: niet-gesprongen explosieven) in het plangebied en de gevolgen hiervan op voorgenomen ontwikkeling.

4.14.1 Toetsingskader

Na de Tweede Wereldoorlog zijn op diverse plekken in Nederland ontplofbare oorlogsresten (verder OO genoemd) achtergebleven. Deze OO vormen een risico op het moment dat in de nabijheid van deze explosieven activiteiten in de bodem worden uitgevoerd, zoals graven. Voorafgaand aan deze bodemroerende werkzaamheden dient de aanwezigheid van deze OO uitgesloten te worden of dienen eventuele OO verwijderd te worden.

4.14.2 Resultaten

Voor het plangebied is een bureauonderzoek ontplofbare oorlogsresten (OO) uitgevoerd[1] om vast te stellen of er in de geraadpleegde bronnen indicaties zijn waaruit blijkt dat (delen van) het onderzoeksgebied tijdens de Tweede Wereldoorlog betrokken is (zijn) geweest bij oorlogshandelingen waardoor er mogelijk OO in de bodem zijn achtergebleven (zie bijlage XII). Voor het bureauonderzoek zijn onder andere literatuur, gemeentelijke en provinciale archieven, Nederlands Instituut Militaire Historie, Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies, Explosieven Opruimingsdienst en luchtfoto's geraadpleegd.

Op basis van de geraadpleegde bronnen, de beoordeling en evaluatie van de indicaties is vastgesteld dat het plangebied niet verdacht is op OO. Wel hebben er in de directe omgeving diverse oorlogshandelingen plaatsgevonden. Er zijn echter geen aanwijzingen dat deze oorlogshandelingen hebben geleid tot achtergebleven OO in het gebied.

4.14.3 Conclusie

Op basis van het bureauonderzoek OO kan geconcludeerd worden dat het plangebied niet verdacht is op OO. Derhalve kunnen de voorgenomen ontwikkelingen regulier, zonder vervolgstappen op het gebied van OO worden gerealiseerd. Het aspect OO vormt geen belemmering voor de realisatie van dit plan.

[1] Bombs Away (28 oktober 2021). Definitief rapport VO CE Netversterking Noordoost Nederland Locatie Musselkanaal uitbreiding versie 4.0. Kenmerk 20P258.

5

JURIDISCHE PLANBESCHRIJVING

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de juridische planbeschrijving. Achtereenvolgens wordt ingegaan op de algemene opzet van de planregels en een toelichting op de regels (o.a. bestemmingsregels).

5.1 Algemeen

5.1.1 Wat is een bestemmingsplan?

Het gemeentelijke bestemmingsplan is een middel waarmee functies aan gronden worden toegekend. Het gaat dus om het toekennen van gebruiksmogelijkheden. Het wordt de grondgebruiker (eigenaar, huurder, et cetera) toegestaan om de functie die het bestemmingsplan geeft uit te oefenen. Dit houdt in dat:

1 de grondgebruiker niet kan worden verplicht om een in het bestemmingsplan aangewezen bestemming ook daadwerkelijk te realiseren;
2 de grondgebruiker geen andere functie mag uitoefenen in strijd met de gegeven bestemming (de overgangsbepalingen zijn hierbij mede van belang).

Een afgeleide van de gebruiksregels in het bestemmingsplan zijn regels voor bebouwing (omgevingsvergunning tot bouwen) en regels voor het verrichten van 'werken' (omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, en werkzaamheden).

Een bestemmingsplan regelt:

1 het toegestane gebruik van gronden (en de bouwwerken en gebouwen).

En een bestemmingsplan kan daarbij regels geven voor:

2 het bebouwen van de gronden;
3 het verrichten van werken (aanleggen).

Het bestemmingsplan is een belangrijk instrument voor het voeren van ruimtelijk beleid, maar het is zeker niet het enige instrument. Andere ruimtelijke wetten en regels zoals de Woningwet, de Erfgoedwet, de Algemene Plaatselijke Verordening, de Wet milieubeheer en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht zijn ook erg belangrijk voor het uitoefenen van ruimtelijk beleid.

5.1.2 Over bestemmen en aanduiden

Op de verbeelding wordt aangegeven welke bestemming gronden hebben. Dit gebeurt via een bestemmingsvlak. Voor het op de verbeelding aangegeven bestemmingsvlak gelden de gebruiksmogelijkheden zoals die in de regels zijn opgenomen. De toegekende gebruiksmogelijkheden kunnen met behulp van een aanduiding nader worden ingevuld. Een aanduiding is een teken op de verbeelding. Dat teken kan bestaan uit een lijn, een figuur of een lettercode et cetera. Via een aanduiding wordt in de regels 'iets' geregeld. Dat 'iets' kan betrekking hebben op extra mogelijkheden of extra beperkingen voor het gebruik en/of de bebouwing en/of het aanleggen van werken. Aanduidingen kunnen voorkomen in een bestemmingsregel, in meerdere bestemmingsregels en kunnen ook een eigen regel hebben.

5.1.3 Hoofdstukopbouw van de regels

De regels zijn verdeeld in vier hoofdstukken:

1 inleidende regels. In dit hoofdstuk worden begrippen verklaard die in de regels worden gebruikt (artikel 1). Dit gebeurt om een eenduidige uitleg en toepassing van de regels te waarborgen. Ook is bepaald de wijze waarop gemeten moet worden bij het toepassen van de regels (artikel 2);
2 bestemmingsregels. In dit tweede hoofdstuk zijn de bepalingen van de bestemmingen opgenomen. Dit gebeurt in alfabetische volgorde. Per bestemming is het toegestane gebruik geregeld en zijn bouwregels en gebruiksregels opgenomen. Als er dubbelbestemmingen zijn, dan worden deze ook in dit hoofdstuk opgenomen. Die komen, ook in alfabetische volgorde, achter de bestemmingsbepalingen. Ieder artikel kent een vaste opzet. Eerst wordt het toegestane gebruik geformuleerd in de bestemmingsomschrijving. Vervolgens zijn bouwregels en gebruiksregels opgenomen die specifieker ingaan op bijvoorbeeld de bouwhoogte, situering van gebouwen en de toegestane functies. Aansluitend worden afwijkingsbevoegdheden met betrekking tot bouw- en/of gebruiksregels opgenomen. In een enkel geval worden ruimere mogelijkheden geboden door het toepassen van een wijzigingsbevoegdheid. Belangrijk om te vermelden is dat naast de bestemmingsplanbepalingen ook in andere artikelen relevante informatie staat die mede gelezen en geïnterpreteerd moet worden. Alleen zo ontstaat een volledig beeld van hetgeen is geregeld;
3 algemene regels. In de laatste twee hoofdstukken zijn bepalingen opgenomen met een algemeen karakter. Deze bepalingen hebben betrekking op het gehele plan. Het betreffen achtereenvolgens algemene regels, zoals een anti-dubbeltelregel, algemene gebruiksregels, algemene aanduidingsregels, algemene afwijkingsregels en algemene wijzigingsregels;
4 overgangs- en slotregels. In het laatste hoofdstuk zijn respectievelijk het overgangsrecht en een slotregel opgenomen. Hoewel het hier in wezen ook algemene regels betreft, zijn deze vanwege hun meer bijzondere karakter in een apart hoofdstuk opgenomen.

5.2 Dit bestemmingsplan

Dit bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding, regels en een toelichting. De verbeelding en regels vormen tezamen het juridisch bindende gedeelte van het bestemmingsplan. Beide planonderdelen dienen in onderlinge samenhang te worden bezien en toegepast. Op de verbeelding zijn de bestemmingen aangewezen. Aan deze bestemmingen zijn bouwregels en regels betreffende het gebruik gekoppeld. Een toelichting op de bestemmingen is hierna opgenomen.

De toelichting heeft geen rechtskracht, maar vormt niettemin een belangrijk onderdeel van het plan. De toelichting van dit bestemmingsplan geeft een weergave van de beweegredenen, de onderzoeksresultaten en de beleidsuitgangspunten die aan het bestemmingsplan ten grondslag liggen. Tot slot is de toelichting van wezenlijk belang voor een juiste interpretatie en toepassing van het bestemmingsplan.

De regels in dit bestemmingsplan zijn opgezet aan de hand van hetgeen hierboven is beschreven. Tevens is aangesloten bij de meest actuele landelijke standaarden voor de regels en de verbeelding, te weten de SVBP2012 (Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen 2012) en IMRO2012 (Informatiemodel Ruimtelijke Ordening 2012). Qua inhoud en opzet is aangesloten bij recente en vergelijkbare bestemmingsplannen van de gemeente.

5.3 Toelichting op de regels

5.3.1 Inleidende regels

Begrippen die in de regels worden gebruikt en die uitleg behoeven, worden in het eerste artikel van het bestemmingsplan uitgelegd. Vervolgens bevat het tweede artikel technische regelingen om onder andere oppervlaktes, hoogtes, dieptes en breedtes te kunnen bepalen.

5.3.2 Bestemmingsregels

De regels hebben voor elke bestemming dezelfde opbouw met achtereenvolgens, voor zover aanwezig, de volgende leden:
- bestemmingsomschrijving;
- bouwregels;
- nadere eisen (indien aanwezig);
- afwijken van de bouwregels (indien aanwezig);
- specifieke gebruiksregels (indien aanwezig);
- afwijken van de gebruiksregels (indien aanwezig);
- omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden (indien aanwezig);
- wijzigingsbevoegdheid (indien aanwezig).

Centraal staat de bestemmingsomschrijving. Daarin worden limitatief de functies en waarden genoemd, die binnen de bestemming zijn toegestaan respectievelijk worden beschermd. In een aantal gevallen geeft de bestemmingsomschrijving daarbij nog een nadere beperking in de vorm van een bestemmingscategorie of bijvoorbeeld een gebiedsbegrenzing, een maximale oppervlakte- of inhoudsmaat dan wel een beperking tot de bestaande bebouwing.

De bouwregels zijn direct aan de bestemmingsomschrijving gerelateerd. Ook de gebruiksregels zijn gerelateerd aan de bestemmingsomschrijving, zij het dat deze regels zijn opgenomen in de algemene gebruiksregels in hoofdstuk 3. Hierin is bepaald dat het verboden is de onbebouwde grond en/of de daarop aanwezige bouwwerken te gebruiken op een wijze of tot een doel in strijd met het in het plan bepaalde. Bedoeld wordt een gebruik in strijd met de bestemmingsomschrijving.

De afwijkings- en wijzigingsregels geven het bevoegd gezag bevoegdheden om onder voorwaarden af te wijken van een regel of onder voorwaarden het plan te wijzigen.

Enkelbestemmingen

Bedrijf - Opstijgpunt
Ter plaatse van de bestemming 'Bedrijf - Opstijgpunt' wordt een opstijgpunt gerealiseerd. Deze bestemming is gelegd op de gronden die de overgang markeren van de bovengrondse 380kV-lijnverbindingen naar de ondergrondse 110kV-kabelverbindingen. Binnen deze bestemming zijn gebouwen toegestaan met een hoogte van maximaal 3 meter en een oppervlakte van maximaal 15 m^2 en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, tot een hoogte van maximaal 20 meter.

Water
De bestemming 'Water' maakt het realiseren van de watercompensatie mogelijk die benodigd is ten gevolge van de toename van het verhard oppervlak door de voorgenomen ontwikkeling, alsmede het realiseren van de watergang die verlegd moet worden ten gevolge van de voorgenomen ontwikkeling. Gronden binnen deze bestemming mogen worden gebruikt voor water en oeverstroken, (voorzieningen ten behoeve van) waterhuishouding, openbare nutsvoorzieningen, bruggen en dammen en groenvoorzieningen.

Dubbelbestemmingen
Naast de bestemmingen kent het bestemmingsplan ook dubbelbestemmingen. Een dubbelbestemming omvat een eigen stelsel van regels voor bouwen en gebruik voor het behoud en de bescherming van de in de dubbelbestemming aangegeven waarden.

Leiding - Hoogspanning
Deze dubbelbestemming maakt de realisatie van een ondergrondse 110 kV-kabelverbinding mogelijk. Daarnaast zorgt deze dubbelbestemming ervoor dat deze, na aanleg, wordt beschermd. Om dit laatste doel te bewerkstelligen zijn bouw- en aanlegregels opgenomen.

De bijbehorende belemmeringsstrook is vastgesteld op basis van het benodigde ruimtebeslag voor aanleg en instandhouding van de ondergrondse 110 kV-hoogspanningsverbinding. Dat ruimtebeslag wordt bij ondergrondse kabelverbindingen gevormd door de buitenste kabel plus een beschermingszone. Daarbij is rekening gehouden met veiligheidseisen, onder andere om veilig (onderhouds)werkzaamheden uit te kunnen voeren en ongestoord functioneren van de kabel te kunnen garanderen.

Leiding - Hoogspanningsverbinding
Deze dubbelbestemming maakt de realisatie van een bovengrondse 380 kV-lijnverbinding mogelijk en is van toepassing daar waar de contour van de 380kV-lijnverbinding wordt verbreed ten opzichte van de huidige bovengrondse 380/110kV-lijverbinding en ter plaatste van het opstijgpunt bij mast 187. Daarnaast zorgt deze dubbelbestemming ervoor dat deze, na aanleg, wordt beschermd. Om dit laatste doel te bewerkstelligen zijn bouw- en aanlegregels opgenomen. Ook binnen deze dubbelbestemming is een belemmeringsstrook opgenomen, die is vastgesteld op basis van het benodigde ruimtebeslag voor aanleg en instandhouding van de hoogspanningsverbinding. Voor bouwwerken geldt een maximale bouwhoogte van 3 meter.

Leiding - Middenspanning
Deze dubbelbestemming maakt de realisatie van een ondergrondse middenspanningsnet mogelijk. Daarnaast zorgt deze dubbelbestemming ervoor dat deze, na aanleg, wordt beschermd. Om dit laatste doel te bewerkstelligen zijn bouw- en aanlegregels opgenomen.

5.3.3 Algemene regels

Hoofdstuk 3 van het bestemmingsplan bevat de algemene regels. Deze regels gelden voor het gehele plangebied van het bestemmingsplan. Hieronder worden de algemene regels van dit bestemmingsplan toegelicht.

Anti-dubbeltelregel
Deze regel bepaalt dat er niet twee keer voor eenzelfde locatie een bouwplan kan worden ingediend.

Algemene gebruiksregels
In dit artikel zijn de algemene gebruiksregels opgenomen. Hierin is aangegeven welke functies in ieder geval in strijd zijn met het bestemmingsplan.

Algemene aanduidingsregels
In dit artikel worden de regels gesteld over gebiedsaanduidingen. Dit is een aanduiding die verwijst naar een gebied waarvoor naast de bestemmingen specifieke regels gelden of waar nadere afwegingen moeten worden gemaakt. In dit bestemmingsplan komt de gebiedsaanduiding ‘geluidzone - industrie’ voor. Ter plaatse van deze aanduiding zijn de gronden bestemd voor de bescherming en instandhouding van de geluidsruimte van het bedrijventerrein Zuid Groningen. Binnen deze zone mogen in principe geen nieuwe woningen of andere geluidsgevoelige functies worden gebouwd of in gebruik worden genomen.

Overige regels
In de overige regels is de verhouding geregeld tussen dit bestemmingsplan en de onderliggende vigerende bestemmingsplannen en beheersverordeningen. Ter plaatse van de enkelbestemmingen in dit bestemmingsplan komen de enkelbestemmingen uit de vigerende bestemmingsplannen dan wel beheersverordeningen te vervallen. Ter plaatse van de dubbelbestemmingen in dit bestemmingsplan prevaleren de dubbelbestemmingen en blijven de onderliggende bestemmingen op basis van de vigerende bestemmingsplannen danwel beheersverordeningen van kracht voor zover zij niet strijdig zijn met de dubbelbestemmingen.

5.3.4 Overgangs- en slotregels

Conform het Bro (artikel 3.2.1 en 3.2.2) zijn standaardregels opgenomen met betrekking tot het overgangsrecht voor bouwwerken en gebruik. Hierin is aangegeven wat de juridische consequenties zijn van bestaande situaties die in strijd zijn met dit bestemmingsplan. In de slotregel wordt aangegeven op welke wijze de regels van het bestemmingsplan kunnen worden aangehaald.

6

UITVOERBAARHEID

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de maatschappelijke uitvoerbaarheid en economische uitvoerbaarheid van het plan.

6.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Een bestemmingsplan dient maatschappelijk uitvoerbaar te zijn. Dat wil zeggen dat de voorgenomen ontwikkelingen die mogelijk worden gemaakt in het bestemmingsplan zijn besproken met belanghebbenden.

6.1.1 Belanghebbende overheden

De belanghebbende overheden zijn in ieder geval de bevoegde gezagen gemeente Stadskanaal en gemeente Westerwolde. Zij zijn bestuurlijk akkoord en participeren in dit project. Ook zijn de provincie Groningen en het Waterschap Hunze en Aa's in het kader van vergunningverlening bij de ontwikkeling betrokken.

Zoals vermeld in paragraaf 3.1.6 geldt voor hoogspanningsprojecten dat projecten die bijdragen aan uitbreidingen en verzwaringen van het landelijk hoogspanningsnet op een spanningsniveau van 220 kilovolt (kV) of hoger onder de Rijkscoördinatieregeling (RCR) vallen. Bij besluit van de Minister van Economische Zaken en Klimaat is op 23 november 2020 op verzoek van de betrokken gemeente (Stadskanaal en Westerwolde) de RCR buiten toepassing verklaard voor de voorgenomen ontwikkeling. [1] Daarmee is het Rijk geen belanghebbende overheid voor dit project.

Door TenneT zijn meerdere locaties beschouwd voor het voorgenomen hoogspanningsstation. Deze zijn in een overleg besproken met de gemeente Westerwolde, de gemeente Stadskanaal en de provincie Groningen. Op basis van dit overleg is gezamenlijk door de overlegpartners de keuze gemaakt om de huidige locatie te kiezen als voorkeurslocatie en de hiervoor benodigde procedures te doorlopen.

Tot slot heeft in het kader van Natuur en eventuele vergunning voor de Wet natuurbescherming en in het kader van een laagvliegroute afstemming plaatsgevonden met respectievelijk het Ministerie van LNV en het Ministerie van Defensie.

6.1.2 Participatie omwonenden en grondeigenaren

Tot slot zijn de omwonenden en grondeigenaren in en rondom het plangebied belanghebbend. Voor belanghebbenden bestaat altijd de mogelijkheid voor het indienen van zienswijzen als vorm van inspraak. In aanvulling daarop hadden omwonenden en grondeigenaren tijdens het proces de mogelijkheid tot inspraak door middel van deelname aan een werkgroep landschappelijke inpassing.

---

[1] Besluit buiten toepassing laten rijkscoördinatieregeling hoogspanningsstation Ter Apelkanaal, DGKE/20258039, 23 november 2020.

Werkgroep landschappelijke inpassing

Het op te richten hoogspanningsstation wordt landschappelijk ingepast. Via de werkgroep landschappelijke inpassing hebben omwonenden en andere belanghebbenden (zoals belanghebbenden vanuit bedrijvenpark Zuid Groningen) de mogelijkheid gekregen voor inspraak in deze landschappelijke inpassing. Hierbij was de mogelijkheid voor omwonenden en andere belanghebbenden om ideeën aan te dragen en werd gezamenlijk een selectie gemaakt van passende, duurzame en gedragen maatregelen die het hoogspanningsstation de gewenste inpassing geven in het landschap in zogeheten landschapsateliers.

De werkgroep is samengesteld uit 6 inwoners/belanghebbenden en bestaat uit inwoners uit de kernen Mussel en Musselkanaal (gemeente Stadskanaal), Ter Apelkanaal (gemeente Westerwolde) en een belanghebbende vanuit bedrijvenpark Zuid Groningen). Naast de zes deelnemers waren vertegenwoordigers van TenneT en Enexis en specialisten van het advies- en ingenieursbureau Movares aanwezig bij de landschapsateliers. Hoewel de voorkeur uit ging naar fysieke landschapsateliers hebben de landschapsateliers in verband met COVID-19 online plaatsgevonden. Om de bijeenkomsten zo interactief mogelijk te houden zijn daarbij de ideeën van de deelnemers 'live' op plattegrond/luchtfoto geschetst en/of uitgeschreven. Er zijn meerdere werkgroepoverleggen geweest, waarin zorgen, wensen en ideeën zijn opgehaald, inpassingsvarianten zijn ontwikkeld en de concept-inpassing zijn besproken.

De (tussentijdse) resultaten van de werkgroep zijn onder andere gepresenteerd en besproken bij:
- interne TenneT projectteam;
- overleg tussen TenneT en Enexis netbeheer;
- omgevings- en communicatieoverleg (TenneT, Enexis, gemeente Stadskanaal, gemeente Westerwolde, provincie Groningen);
- in overleg tussen TenneT en waterschap Hunze en Aa's.

Alle omwonenden en andere betrokkenen zijn op de hoogte gebracht van het definitieve ontwerp van de landschappelijke inpassing van het hoogspanningsstation door middel van een brief, persbericht en de eerstvolgende nieuwsbrief (zie ook 6.1.3 'communicatie').

6.1.3 Communicatie

Bij het project worden omwonenden en belanghebbenden via diverse kanalen geïnformeerd en betrokken:

Werkgroep omgeving en communicatie

De werkgroep Omgeving en Communicatie bestaat uit vertegenwoordigers van de provincie Groningen, Gemeente Westerwolde, Gemeente Stadskanaal, Enexis Netbeheer en TenneT. TenneT is de initiatiefnemer van dit overleg, bereidt de vergaderingen voor en neemt het voortouw bij acties. Voorbeelden van deze acties zijn: teksten opstellen voor het persbericht, de bewonersbrief en nieuwsbrieven en de organisatie van de online informatiebijeenkomst.

Informatiebrief omwonenden en grondeigenaren

Op 19 augustus 2020 zijn informatiebrieven verstuurd/rondgebracht bij 258 omwonenden en 31 grondeigenaren om de omgeving te informeren over het voornemen voor het hoogspanningsstation Musselkanaal. De brief bevatte informatie over het nut en de noodzaak van het station, de locatie, de werkzaamheden, de planning en mogelijkheden voor contact.

Persbericht

Op 19 augustus 2020 is eveneens een persbericht verstuurd naar de regionale pers om bekendheid te geven van het voornemen. Dit is gepubliceerd door diverse media:
- Dagblad van het Noorden op 19 augustus 2020;
- RTV Noord op 19 augustus 2020;
- Solar Magazine op 21 augustus 2020;
- Groninger Krant op 19 augustus 2020;
- Ter Apelercourant op 24 augustus 2020;

- Omgevingsweb.nl op 19 augustus 2020.

Brief en gesprekken rechthebbenden

Op 16 december 2020 zijn rechthebbenden (grondeigenaren, pachters en gebruikers) binnen het plangebied via een brief benaderd om een afspraak te kunnen organiseren met de rentmeester. In februari en maart 2021 zijn de plannen van TenneT en Enexis Netbeheer door de rentmeester met 21 van deze rechthebbenden besproken.

Online informatiebijeenkomst

Op 19 november 2020 is door TenneT en Enexis Netbeheer, in samenwerking met de gemeente Westerwolde, een online informatiebijeenkomst voor omwonenden en andere geïnteresseerden georganiseerd. Belangstellenden zijn op de hoogte gesteld van deze bijeenkomst via een brief, de projectwebsite en de communicatiekanalen van TenneT, gemeente Westerwolde en Enexis Netbeheer. Hierbij zijn het nut en de noodzaak en de locatie van de ontwikkeling besproken, alsmede de planning, mogelijke hinder, communicatiekanalen en inspraakmomenten (landschapsateliers en zienswijzen bestemmingsplan) besproken.

Na afloop is op 3 december een brief naar alle omwonenden en perceeleigenaren gestuurd waarin is gewezen op de opname van de online informatiebijeenkomst op de projectwebsite en de mogelijkheid voor het aanmelden voor de werkgroep Landschappelijke Inpassing.

Inloopbijeenkomst

Op 2 september 2021 organiseerden TenneT en Enexis een inloopavond in De Schaapsberg in Zandberg. Het doel van de bijeenkomst was mensen persoonlijk informeren over de plannen voor het hoogspanningsstation, hen bijpraten over de actuele ontwikkelingen en de mogelijkheid om hen persoonlijk te ontmoeten.

Overige informatiekanalen

Naast bovengenoemde communicatiemomenten zijn omwonenden en geïnteresseerden in de loop van het project op de hoogte gehouden door middel van:

- een periodieke nieuwsbrief;
- de projectwebsite met onder meer:
  - link naar de projectatlas (met visualisaties van het hoogspanningsstation, de bijbehorende verbindingen en de landschappelijke inpassing en de mogelijkheid om vragen te stellen);
  - periodieke nieuwsbrief;
  - een uitlegvideo over het nut, de noodzaak en de locatie van het geplande station;
  - uitnodiging voor online informatiebijeenkomst;
  - online nieuwberichten met betrekking tot de projectvoortgang;
- de Bouwapp van TenneT (een gratis mobiele applicatie die geïnteresseerden de mogelijkheid geeft om via meldingen op de hoogte te blijven van TenneT-projecten).

De nieuwsbrief is in ieder geval per post verspreid onder alle huishoudens binnen een straal van 750 meter van het toekomstige hoogspanningsstation in de gemeente Westerwolde en onder de samenwerkpartners (bijvoorbeeld provincie Groningen, gemeenten Westerwolde en Stadskanaal, Waterschap Hunze en Aa's et cetera). Daarnaast is de nieuwsbrief op verzoek via e-mail toegestuurd aan geïnteresseerden en gepubliceerd op de projectwebsite.

6.2 Economische uitvoerbaarheid

6.2.1 Kosten

De kosten van het gehele project, inclusief procedure, zijn volledig voor rekening van de initiatiefnemers, TenneT en Enexis. TenneT en Enexis zijn zowel financieel als organisatorisch verantwoordelijk voor de aanleg en het beheer van de ondergrondse 110kV-kabelverbinding, de kabelstroken voor toekomstige middenspanningskabels alsmede de aanpassingen aan en beheer van de bovengrondse 380kV-lijnverbinding. De leveringszekerheid is een wettelijke taak van TenneT op grond van de Elektriciteitswet 1998, waarin TenneT is aangewezen als netbeheerder van het hoogspanningsnet van Nederland. Dit betekent dat TenneT verantwoordelijk is voor de aanleg en het beheer van het transportnet, het transporteren van elektriciteit en het borgen van de energiebalans (het evenwicht tussen vraag en aanbod). Een van de diensten waarvoor TenneT verantwoordelijk is omvat het onderhouden, beheren en investeren in het hoogspanningsnetwerk (110 kV, 150 kV, 220 kV en 380 kV) in Nederland. In dat kader stelt TenneT financiële middelen beschikbaar voor uitvoering van dit bestemmingsplan.

TenneT voert vrijwel uitsluitend gereguleerde taken uit. De kaders waarbinnen deze activiteiten uitgevoerd worden, zijn vastgelegd in de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Omdat TenneT zowel in Nederland als in een aantal regio's in Duitsland een monopolie heeft als netbeheerder, worden de kerntaken gereguleerd door onafhankelijke toezichthouders, namelijk de Nederlandse Autoriteit Consument en Markt (ACM) en de Duitse Bundesnetzagentur (BNetzA). Het is hun taak om de belangen van consumenten, bedrijven en netbeheerders af te wegen tegen de doelstellingen van betaalbaarheid, leveringszekerheid en duurzaamheid.

6.2.2 Zakelijk recht

In onderstaande paragrafen wordt toegelicht hoe TenneT en Enexis voornemens zijn het benodigd zakelijk recht en/of de benodigde grondverwerving benodigd voor de respectievelijke voorgenomen ontwikkelingen te regelen.

TenneT
Voor de aanleg, de instandhouding en het beheer en onderhoud van de ondergrondse 110 kV-kabelverbinding moet TenneT gebruik kunnen (blijven) maken van een strook grond ter plaatse van de hoogspanningsverbinding. Deze strook (de zakelijk recht strook) is vastgesteld op basis van het benodigde ruimtebeslag voor aanleg, instandhouding, beheer, onderhoud en goed functioneren. Daarbij is tevens rekening gehouden met veiligheidseisen. Om gebruik te kunnen (blijven) maken van de grond in deze strook is TenneT voornemens een zakelijk recht overeenkomst (ZRO) (inclusief gebruiksovereenkomst) af te sluiten met de eigenaar, de eventuele overige zakelijk gerechtigden (erfpachters, opstalhouders, et cetera) en de eventuele persoonlijk gerechtigden (huurder, pachters, et cetera). In deze overeenkomsten worden de afspraken vastgelegd over het gebruik van de grond en welke vergoeding en welke rechten op toekomstige vergoedingen de rechthebbende van TenneT zal ontvangen. Het zakelijk recht betreft een opstalrecht en is een zelfstandig recht dat een inbreuk vormt op het exclusieve gebruiksrecht van de eigenaar en de overige zakelijk gerechtigden.

TenneT hanteert bij de vestiging van een zakelijk recht het principe van schadeloosstelling (volledige schadevergoeding) zoals de Belemmeringenwet Privaatrecht die kent. Schadeloosstelling betekent dat de rechthebbenden vóór en ná de vestiging van het zakelijk recht in een gelijkwaardige vermogens- en inkomenspositie dienen te verkeren. Schadeloosstelling geschiedt in beginsel ongeacht het moment waarop schade zich voordoet. De schade dient wel een rechtstreeks en noodzakelijk gevolg te zijn van de vestiging van het zakelijk recht. De schade wordt onderscheiden in vier hoofdcomponenten: vermogensschade op het moment van afsluiten van de ZRO; inkomensschade; bijkomende schade op het moment van afsluiten van de ZRO en schade die op het moment van afsluiten van de ZRO onvoorzienbaar en/of onbepaalbaar is (toekomstschade).

De grondeigenaren zijn geïnformeerd door TenneT over het voornemen het kabeltracé planologisch te verankeren in het voorliggende plan. Met de grondeigenaren wordt een ZRO gesloten.

Grondverwerving
Indien het noodzakelijke gebruik van de grond voor de aanleg en instandhouding van de benodigde hoogspanningsverbindingen richting hoogspanningsstation Musselkanaal en de overige projectonderdelen benodigd voor het functioneren van hoogspanningsstation Musselkanaal leiden tot een inbreuk op het exclusieve gebruiksrecht die de functionaliteit van het object voor het actuele gebruik wezenlijk aantast, kan niet worden volstaan met de vestiging van een zakelijk recht zoals hiervoor vermeld. De belangen van een rechthebbende vorderen in een dergelijke situatie redelijkerwijs eigendomsoverdracht van het betreffende object. In dergelijke gevallen wenst TenneT het betreffende object dan ook te verwerven.

Enexis
Voor het leggen, hebben, aanbrengen, gebruiken, vervangen, instandhouden, inspecteren, verwijderen en het ter vervanging verleggen of verplaatsen van één of meer elektriciteitskabels ten behoeve van de ondergrondse 10/20 kV kabelverbinding is het voor Enexis noodzakelijk te allen tijde over een strook grond te kunnen beschikken en werkzaamheden te mogen uitvoeren ter plaatse van de middenspanningsverbindingen nabij en rondom haar station.

Enexis is voornemens om met de betrokken grondeigenaren/erfpachters een zakelijk recht overeenkomst te sluiten om ten behoeve van Enexis een opstalrecht te vestigen als bedoeld in artikel 5:101 e.v. van het Burgerlijk Wetboek, alsmede het vestigen van een erfdienstbaarheid van overpad als bedoeld in artikel 5:70 e.v. van het Burgerlijk Wetboek vestigen ten behoeve van het werk van Enexis (als heersend erf en ten laste van het erf van de eigenaar als dienend erf). In deze overeenkomst met bijbehorende Algemene Voorwaarden worden de rechten en plichten (onder andere het verlenen van rechten aan derden, beperkingen ten aanzien van de belaste strook, schade et cetera) vastgelegd. Na ondertekening van de zakelijk recht overeenkomst door alle partijen wordt deze vastgelegd in een notariële akte die ingeschreven wordt in de openbare registers van het Kadaster

Met pachters, gebruikers en huurders van de percelen grond waarop Enexis werkzaamheden wil gaan verrichten wordt een kennisnemingsovereenkomst gesloten waarin staat dat de grondgebruiker de afspraken die zijn vastgelegd in de zakelijk recht overeenkomst en de Algemene Voorwaarden respecteert.

6.2.3 Grondexploitatie

Op grond van artikel 6.12 Wro, lid 1 (afdeling 6.4 grondexploitatie) stelt de gemeenteraad bij de vaststelling van (onder meer) een bestemmingsplan een exploitatieplan vast voor gronden waarop een bouwplan is voorgenomen, indien het kostenverhaal niet op een andere wijze is verzekerd. Aangezien de kosten voor realisatie van het opstijgpunt, de ondergrondse 110kV-kabelverbinding, de kabelstroken voor toekomstige middenspanningskabels en de verbreding van de bovengrondse 380kV-verbinding volledig bij TenneT en Enexis liggen hoeft er geen grondexploitatieplan te worden opgesteld.

6.2.4 Planschade

Door wijzigingen van de planologische bestemming en de bijbehorende regels, kan er voor belanghebbenden (eigenaren, overige zakelijke gerechtigden en persoonlijk gerechtigden) in de nabijheid van de hoogspanningsverbinding of het koppelpunt schade ontstaan. Deze schade wordt planschade genoemd. De grondslag voor de tegemoetkoming in planschade wordt gevormd door afdeling 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening. Tegemoetkoming is aan de orde indien schade ontstaat in de vorm van inkomensderving of vermindering van de waarde van een onroerende zaak door een wijziging van het planologisch regime, die leidt tot een planologisch nadeel voor een belanghebbende.

Overigens leidt niet ieder planologisch nadeel tot (voor vergoeding in aanmerking komende) schade. Een tegemoetkoming wordt toegekend voor zover de schade redelijkerwijs niet voor rekening van de aanvrager behoort te blijven en voor zover de tegemoetkoming niet voldoende anderszins verzekerd is. Dit laatste is bijvoorbeeld aan de orde bij de vestiging van zakelijke rechten en de verwerving van objecten. In deze gevallen is sprake van een volledige schadeloosstelling (zie paragraaf 7.2.2), dus inclusief een tegemoetkoming in planschade. De planschade is op die manier anderszins verzekerd.

Met de gemeente wordt door TenneT en Enexis een plankostenovereenkomst gesloten. Onderdeel van deze plankostenovereenkomst is ook de planschade. De kosten van eventuele planschade worden naar rato wordt verdeeld door TenneT en Enexis.

6.3 Handhaafbaarheid

Het bestemmingsplan is bindend voor zowel de overheid als de burger. De primaire verantwoordelijkheid voor controle en handhaving van de regels in het bestemmingsplan ligt bij de gemeente. Het handhavingsbeleid van de gemeente Stadskanaal vormt de basis van de handhaving binnen de gemeentelijke grenzen. Handhaving kan worden omschreven als elke handeling die erop gericht is de naleving van regelgeving te bevorderen of een overtreding te beëindigen. Het doel van handhaving is om de bescherming van mens en omgeving te waarborgen tegen ongewenste activiteiten en overlast. In het kader van het bestemmingsplan heeft regelgeving met name betrekking op de Wet ruimtelijke ordening en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

Bij overtreding van deze regels kan gedacht worden aan bouwen zonder vergunning, bouwen in afwijking van een verleende vergunning en het gebruik van gronden en opstallen in strijd met de gebruiksregels van het bestemmingsplan of een omgevingsvergunning.

Uitvoering van bestemmingsplannen dient strikt te worden toegepast en gehandhaafd, omdat met het bestemmingsplan het waarborgen en verbeteren van het leefmilieu kan worden aangestuurd. Een recent bestemmingsplan met duidelijke en hanteerbare regels maakt handhaving eenvoudiger. Wat hierbij wel noodzakelijk is zijn eenduidige en eenvoudige bestemmingsplanbepalingen die goed werkbaar zijn. De doeleindenomschrijving is daarbij belangrijk. Een duidelijke uitleg in de toelichting van het bestemmingsplan van de voorkomende bestemmingen kan verwarring en interpretatieverschillen voorkomen.

7

PROCEDURE

7.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de procedure van het plan beschreven. Achtereenvolgens wordt ingegaan op de ontwerpfase en de vaststellingsfase van het plan.

7.2 Ontwerpfase

7.2.1 Vooroverleg

Artikel 3.1.1, eerste lid, van het Besluit ruimtelijke ordening bepaalt dat het gemeentebestuur bij de voorbereiding van een bestemmingsplan overleg moet plegen met de besturen van betrokken gemeenten en waterschappen en met die diensten van provincie en Rijk, die betrokken zijn bij de zorg voor de ruimtelijke ordening of belast zijn met de behartiging van belangen die in het plan in het geding zijn. Voor dit bestuurlijk vooroverleg heeft de gemeente Stadskanaal het ontwerpbestemmingsplan digitaal beschikbaar gesteld aan de Provincie Groningen, het Waterschap Hunze en Aa's en de veiligheidsregio.

7.2.2 Zienswijzen op het ontwerpbestemmingsplan

Het ontwerpbestemmingsplan heeft vanaf 2 september 2021 gedurende 6 wekenter inzage gelegen. Gedurende deze periode kon een ieder zienswijzen indienen op het ontwerpbestemmingsplan. Er zijn in deze periode geen zienswijzen ontvangen.

7.3 Vaststellingsfase

Ambtshalve aanpassingen ontwerp-bestemmingsplan
Er is geen aanleiding tot wijzigingen vanwege zienswijzen omdat er geen zienswijzen zijn ingediend. Wel zijn ambtshalve enkele aanpassingen in de plantoelichting doorgevoerd. Hieronder zijn de aanpassingen in de toelichting beschreven:

Voor het ontwerp bestemmingsplan was een deel van de uitgevoerde onderzoeken nog niet voor het gehele plangebied gereed, hetgeen beschreven werd in een oplegnotitie. Voor het definitieve bestemmingsplan zijn de volgende onderzoeken toegevoegd:
- Aanvullende archeologische onderzoek (ADC Rapport 5445);
- Aanvullend milieuhygiënisch onderzoek (R010-1278932DKI-V02-evm-NL);
- Aanvullend soortenonderzoek (R008-1278932VSX-V02-evm-NL).

Het volgende onderzoek is aangepast om het volledige plangebied te beslaan:
- Vooronderzoek Ontplofbare Oorlogsresten (Conventionele Explosieven) Netversterking Noordoost Nederland, Locatie Zuid-Groningen, Gemeente Westerwolde en Stadskanaal. (20P258).

De bovengenoemde gewijzigde en aanvullende onderzoeken zijn bijgevoegd bij dit bestemmingsplan en de resultaten hiervan zijn waar relevant beschreven in de toelichting. De oplegnotitie bij het ontwerp bestemmingsplan is daarmee komen te vervallen en is derhalve niet bijgevoegd in het definitieve bestemmingsplan. Dit betreft een wijziging ten opzichte van het ontwerp bestemmingsplan.

Daarnaast is de naam van het bestemmingsplan gewijzigd. In de titel werd per abuis verwezen naar mast 186 in plaats van mast 187. De titel is derhalve op de plankaart en in de regels en toelichting aangepast naar 'Landelijk gebied, Mussel-A-kanaal WZ, hoogspanningsmast 187'.

Tot slot is de paragraaf communicatie in het bestemmingsplan aangevuld met de meest recente communicatiemomenten en -kanalen. Dit betreft een wijziging ten opzichte van het ontwerp bestemmingsplan.

7.4 Beroepsfase

Het vaststellingsbesluit wordt samen met het vastgestelde bestemmingsplan gedurende zes weken ter inzage gelegd. In deze periode kanberoep worden ingediend bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State tegen het definitieve bestemmingsplan. Wanneer geen beroep wordt ingesteld, is het bestemmingsplan na afloop van de beroepstermijn (zes weken) onherroepelijk.

Het bestemmingsplan treedt in werking op de dag dat de beroepstermijn is afgelopen en er geen schorsingsverzoek (voorlopige voorziening) is ingediend. Het bestemmingsplan is onherroepelijk als er door de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State een uitspraak is gedaan over het ingestelde beroep.

Bijlagen